

1975 SEP 16

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX-KAROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVII. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM

ÁRA: 80 FILLER

1975. SZEPTEMBER 11.

A TARTALOMBÓL

Új szakszervezeti tisztségviselők

Házi TDK-konferencia

Egyetemistának lenni vagy nem lenni

Bűn-e az „eretnkség”?

Építőtábor '75

Párizsi mozaik

Új alternatív tárgy

A negyedévesek választási lehetősége új tárggyal bővül az idén. Két fél éven keresztül a hírközlés gazdaságtanával ismerkedhetnek azok, akiket érdekkel ez a terület. Mint dr. Buják Konstantin, posta vezérigazgató-helyettes elmondta, az utóbbi években rendkívül módon megnőtt a közgazdasági munka jelentősége a hírközlésben, viszont nem nőtt ezzel arányosan a postához jelentkező közgazdászok száma. Ennek oka — a korábban szűkös anyagi lehetőségek mellett — abban is keresendő, hogy nagyon hiányos a hallgatók tájékozottsága a hírközlés területén jelentkező sokrétű, a közgazdaság szinte minden ágát magába foglaló feladatokról, munkalehetőségekről. E tárgy keretében a hírközlés feladatának általános megismerése után az egyes részterületekkel (a Posta tervezési rendszere, tarifapolitikája, munkaerő és bérpolitikája, bér- és jövedelemszabályozási rendszere, postai beruházáspolitikája, a Posta nemzetközi tevékenysége, és ennek közgazdasági vonatkozása, postai munkafolyamatok szervezése, a számítástechnika gyakorlati alkalmazása) ismerkednek meg a hallgatók. Három alkalommal üzemlátogatáson is részt vehetnek.

Azoknak, akik a tárgyat felveszik, lehetőségük lesz arra is, hogy szakdolgozatuk témáját megváltoztathassák. Témát és anyagot bőven kapnak, s megfelelő konzulensekről is gondoskodik számukra a Posta, így különösebb hátrány nem éri őket.

Lapunk pedig négy fiatal „postás” közgazdász munkáján keresztül próbálja a fentiekben ismertetett hírközlési munkát szemléletesebben és részletesebben bemutatni következő számában.

Fotó: Eszes István

Tábor Törökbálinton

Gólyatábor

Több egyetem és főiskola KISZ-bizottságának több éves gyakorlata már, hogy az új tanév első két hetes táborozás során készíti fel az egyetemi életre. A tábor persze, építőtábor — mert különben igen drága mulatság lenne — a délutáni, illetve esti órákban viszont bőven jut idő ismerkedésre. Ismerkedésre az intézmény mozgalmi életével, szervezeti felépítésével a várható tanulmányi követelményekkel, és nem utolsósorban egymással. Hiszen a fentiek mellett az egyik legfőbb cél összehozni az évfolyamot, a csoportokat, hogy mire vezetőválasztásokra kerül sor, minél megalapozottabban tudják eldönteni elsőseink, hogy kikre bízzák a csoport, az évfolyam vezetését. Ahol ezt a formát bevezették — mint arról különböző KISZ-tanácskozáson már szó esett — igen hasznosnak és eredményesnek ítélik.

Nálunk az idén első ízben került sor ilyesfajta táborozásra. Mintegy 350 újdonsült egyetemi polgár szállta meg a törökbálinti kollégiumot (ami sokuknak ügynevezett második otthona is lesz, mivel az elsős kollégisták ott fognak lakni), hogy reggelente ott induljanak Budapest különböző részeire, várost csinósítani.

Óbuda, Május 9. Park. Negyedik napja ásnak, kapálnak, egyengetnek terepet itt az egyetemisták. Az idő dél felé, a nap magasán jár, a kezek egyre lankadtabban markolják az ásót, lapátot, s mind gyakrabban hangzik el a kérdés:

hol van itt víz? A hetes és tízenhetes csoport néhány tagja mégis nehezen hagyja ott a földkupacot, amit „ma még szét kellene dobni”, de hát már a munkaidő is lejár lassan, így elvonulunk a hűsbe beszélgetni. A hét beszélgető partner — instruktorainkat nem számítva — egyértelműen pozitívan nyilatkozik a táborról. Pedig nyilván többük előzetes aggodalmának ad hangot Kócai Zsuzsa, amikor elmondja, hogy kis idegenkedéssel, félelemmel vágott neki a táborozásnak, hiszen ez más, mint az eddigié volt. Csupa ismeretlen, új arc. De mint mondott a hangulat, és ma már csak sajnálni tudják azokat, akik nem jöttek el. A csoportból négyen stúdiumosok is voltak, saját állításuk szerint igen sokat köszönhetnek az S. G.-nek. Ma még persze — a tájékoztatók dacára — elég ködös az elképzelések az egyetemi életéről, tanulásról, vizsgákról (a vizsgadrukk viszont máris erősen él bennük) szakváltásról. Legtöbben vagy külker, vagy népgazdász, szak felé orientálódnak, pillanatnyilag aszerint, hogy nyelveket tanulnak intenzíven, vagy a matek megy jól, mert a jelenleg elképzelt szakváltást ez motiválja, és erről a két szakról hallottak a legtöbbet mindezek. A többség — leendő kollégisták — megbarátkozott Törökbálinttal, Sike Olga, egyenesen örül a kellemes, szép környéknek. Mikor elbúcsúznak tőlük, régi ismerősként tréfálkoznak, ugratják egymást.

A FELVÉTELI TAPASZTALATAIRÓL, A SZAKMUNKÁSFIATALOK ELŐKÉSZÍTŐJÉRŐL

Interjú dr. Gondi József oktatási rektorhelyetttel

— Talán kezdjük a legfontosabbal; hányan jelentkeztek idén egyetemünk nappali tagozatára, és hányat tudunk közülük felvenni?

— Az Oktatási Minisztérium 520 fő (ebből Pécs 110) felvételére adott lehetőséget. Egyetemünkre 1383-an jelentkeztek és 1241-en jöttek el felvételizni. A felvételizők 40%-a fizikai dolgozó gyermeke volt. A felvételi vizsgákon a jelöltek 75%-a megfelelt. Ez azt jelenti, hogy a felvételin legalább öt pontot értek el, természetesen a középiskolából hozott pontok nélkül. A relatív ponthatárt a minisztérium 15,5 pontban állapította meg. Ez alatt csak a tanár C szakra lehetett bejutni. Végül is az idei tanévre felvettünk 259 hallgatót (Pécsre 43-at), majd a fellebbezések és a pótfelvételek után további negyvenet. A következő tanévre előfelvett hallgatók száma 158. A felvett hallgatók 45%-a fizikai dolgozó gyermeke. Ezenkívül esti tagozatra irányítottunk 32 fiatalt, a Pénzügyi és Számviteli Főiskolára pedig az odairányítottak közül 22 főt vettek fel további felvételi nélkül.

— Hogyan értékeli összességében az idei felvételt a felvételi bizottság elnöke?

— A felvételi vizsgák igen jó légkörben zajlottak le. Kü-

lön ki szeretném emelni a KISZ képviselőinek minden eddiginél aktívabb tevékenységét. Az a kezdeményezés viszont, hogy középiskolai tanárok is részt vegyenek a felvételi vizsgabizottságokban, sajnos csak elvétve valósult meg. Újdonságnak számít, hogy ez évben szervezeten történt a felvételizők más felsőoktatási intézményekbe való átirányítása. Az Oktatási Minisztérium a relatív ponthatár megállapításakor koordinálta ezt a kérdést, ily módon került sor például 22 hozzánk jelentkezett fiatal felvételére a PSZF-re és ugyanígy tudtuk tanár C szakunkat megfelelően kiegészíteni a TTK-ról.

— A felvételi pontrendszer az évek folyamán jó néhány változáson ment keresztül. A jelenlegi milyen problémák adódnak?

— Véleményünk szerint a középiskolából hozott pontok túl nagy különbséget okoznak. Ha például valakinek a felvételi tárgyakból állandóan négyese volt, csupán hat ponttal indul. Egy erős középiskolában a négyes is jó jegy, de ehhez még ha nálunk kilencet szerez is — ami igen szép eredménynek mondható — akkor sem tudja elérni a 15,5 pontos határt. Ugyanakkor egy gyengébb gimnáziumból érkeznek elég 6–7 pontot szerez-

nie a hozott jeleséhez és máris jóval megelőzi az előbb említett fiatalembert. Számunkra az sem tűnik kedvezőnek, hogy tavaly megszüntették az érettségi eredménynek figyelembevételét. Nekünk ugyanis többet ér egy általános műveltségű, mindenről tájékozott fiatal, mint az, aki csak matematikából és történelemből kitűnő. A hozzánk pályázóknak ugyanis a jelenlegi felvételi értelmében más tárgyakkal nem fontos törődni. Ez a specializált tudás esetleg jó lehet a TTK-n vagy a Műszakin, de mi jobban örülnénk az érettségi újbóli beszámításának.

Ennyit a hozott pontokról és most nézzük az itt megszerezhetőket. Azáltal, hogy a matematika írásbeli egyben az érettségi dolgozat is, megszünt differenciáló jellege. Az érthető, hogy az érettségien olyan mércét kell alkalmazni, hogy tömegesen ne bukjanak meg, de ez a dolgozat is mérte, ami az idén volt, erősen nivellált, alig akadt jeles vagy nullás dolgozat. Vagyis tulajdonképpen még nagyobb a középiskola súlya, hiszen a feladatok példák nem a mi törekvéseinket tükrözik. A politikai gazdaságtan írásbeli feladatai jók voltak, megoldásuk már kevésbé. Aggasztó jelenségnek tartjuk,

(Folytatás a 3. oldalon)

Egy résztvevő a barátságfesztiválról

A nyár legnagyobb szabású rendezvényére augusztus 8. és 16. között került sor, amikor is először rendezték meg hazánkban a magyar és szovjet fiatalok — diákok, ifjúmunkások, ifjú kommunis-

ták — baráti találkozóját, az első magyar-szovjet ifjúsági barátság fesztivált. A nagy tömegeket megmozgató rendezvénysorozat a faszizmus felett aratott győzelemről és hazánk felszabadulásának 30. évfordulójáról való megemlékezés jegyében került megrendezésre.

A fesztiválon egyetemünk KISZ-szervezetét Ábrahám Ágota a KISZ VB tanulmányi felelőse képviselte, aki a politikai delegáció tagjaként vett részt a rendezvényeken. A fesztiválról a következőket mondta.

— A szovjet küldöttség 880 taggal érkezett, 120-an a politikai, 360-an a testvér megyei és 400-an a kulturális delegációk munkájában vettek részt. A magyar fiatalságot azok képviselték, akik jól végezték munkájukat, tanulmányi eredményeiket, eredményes mozgalmi munkájuk alapján erre rászolgáltak. Arra is ügyeltek, hogy a delegáció tagjai megfelelő politikai ismeretekkel rendelkezzenek, s hogy megfelelő arányban képviseljék a magyar ifjúság rétegeit, a fővárost, a megyéket.

— A fesztivál non-stop, végig gazdag programot kínált a résztvevőknek. De ezek közül is kiemelkedett a 9-i megnyi-

tó ünnepség a Felvonulási téren, a 11- és 12-én Keszthelyen megtartott szekcióülések, a szombathelyi nagygyűlés, és a 15-ei sportcsornokbeli záró nagygyűlés.

— Keszthelyen öt szekcióban — ifjúmunkás, mezőgazdasági, diákifjúság, úttörővezetők, alkotó ifjúság — folyt a tanácskozás. A témák között szerepeltek: az ifjúság részvétele a szocializmus és a kommunizmus építésében, a Lenini KOMSZOMOL és a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség feladatai a testvérkapcsolatok erősítésében.

— En a diákifjúság szekció ülésén vettem részt. Hozzászólásomban az egyetemi tanulmányi kérdésekről beszéltem. Nagyon jó volt érezni és látni, hogy mennyire komoly érdeklődés kísérte az előadásokat, és milyen magas szintű delegációkkal képviseltetik magukat a küldöttségek. A té-

mák itt is nagyon változatosak voltak. Szó volt például a munkás-paraszt származású hallgatók helyzetéről, de ugyanakkor az Ifjú Gárda képzési tervéről is. A felszólalások később folyóiratokban, könyvalakban is megjelennek. Végig nagyon jól éreztem magam, és azt hiszem, a cél, hogy a fesztivál erősítse a magyar-szovjet barátságot, a szervezeti kapcsolatokat, sikerült maradéktalanul megvalósítani. Az esti kötetlen „szabad druzsbák” ezt jól bizonyították.

A tervek szerint az elsőt később követi a többi fesztivál is. A környező szocialista országokban már megvalósult az a gyakorlat, hogy kétevenként hol Moszkvában, hol egy-egy másik fővárosban kerül sor a rendezvényekre. A második magyar-szovjet ifjúsági barátság fesztivál színhelye tehát Moszkva, időpontja 1977.

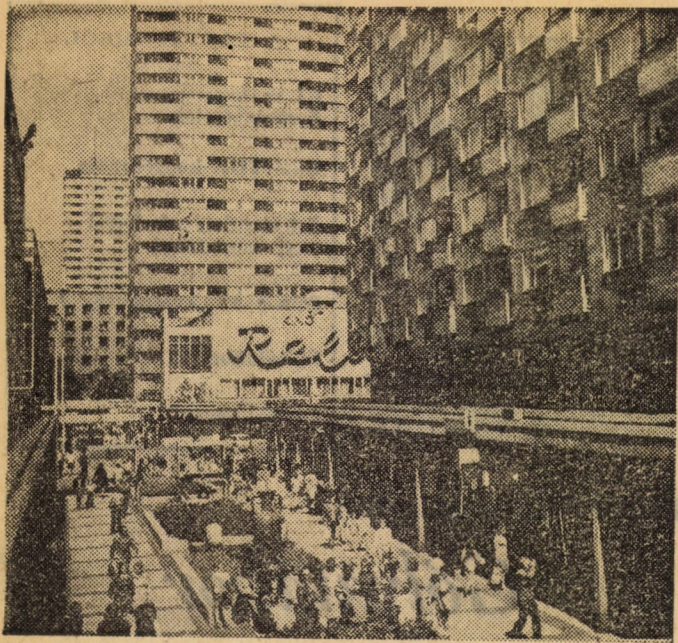
Meghívó

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanácsa 1975. szeptember 15-én 10 órakor az 1975/76-os tanév megnyitása alkalmából nyilvános ünnepi tanácsulást tart az egyetem aulájában.

A tanácsülésen dr. Berend T. Iván rektor mond megnyitó beszédet. Az I. éves hallgatók eskütfétele után nyolc, ötven éve végzett közgazdásznak adják át az aranydiplomát.

Az egyetem valamennyi dolgozóját és hallgatóját szeretettel várjuk az ünnepségre.

Üdvözlét Lengyelországból

Személyi változások az új tanévben

Kilépők

Dr. Simai Mihály tanár (Pü. tsz.), Székely Sándorné dr. docens (Tud. Szoc. tsz.), dr. Erdős Tibor tanár (Polgazd. tsz.), dr. Kahulits László tanár (Polgazd. tsz.), Bertóti László docens (Polgazd. tsz.), dr. Szabó Imre adjunktus (Filozófia tsz.), dr. Hagelmayer István tanár (Pü. tsz.), Francovics Anna tud. smts. (Ipargazd. tsz.), Csima Endre gyakornok (Piackut. tsz.), Palaticz András gyakornok (Ipargazd. tsz.), Kallós Lilla tanársegéd (Elm. tört. tsz.),

Belépők

Dr. László Andor tanár (Pü. tsz.), Orosz Ferenc testnev. tanár. Halász Sándor tud. ms. (Tud. Szoc. tsz.), Kovács Andrásné adj. (Külker. tsz.), dr. Fáyiné dr. Péter Emese adj. (Külker. tsz.), Berend Beáta tans. (Filozófia tsz.), Bisztriczky József gyakornok (Tech. tsz.), Papp Nándor gyakornok (Nyugati nyelvi tsz.), Tixer Lászlóné gyakornok (Nyugati nyelvi tsz.), Gyarmatiné Rácz Agnes gyakornok (Ipargazd. tsz.), Koppányi Mihály gyakornok (Polgazd. tsz.).

A tanév első KISZ-vb-je

1975. szeptember 3-án ülést tartott Törökbalinton egyetemünk KISZ-végrehajtóbizottsága.

A napirenden az MKKE KISZ-szervezetének képzéséről készített tervezet, az 1975-76-os politikai képzési évről készített tervezet, valamint az egyetemi KISZ-szervezet feladatai a köznevelődési határozat végrehajtásában című összefoglaló szerepelt. Az előadók Kovács István, Ipper István és Lévai Imre voltak. Az előadások után a KISZ-vb megvitatta az előterjesztéseket. Tárgyalták továbbá a vezetőképzőtábor programját. A tá-

bort szeptember 9-15-e között rendezik meg Balatonlellén. Izelőül a tábor programjából:

A képzési rendszer továbbfejlesztéséről és az ebből adódó feladatokról rektorunk, Berend T. Iván tart előadást. Dr. Nagy Sándor, a KISZ KB titkára, a KISZ KB 1974. áprilisi határozata végrehajtásának legfontosabb tapasztalatait és az újabb feladatokat ismerteti. A párt- és a KISZ-szervezet együttműködéséről dr. Szarvas László, az egyetemi PB titkára számol be. A tábor eseményeiről lapunk következő számában részletes beszámolót adunk.

Szocialista szakemberré válni

— közéleti emberré lenni

Egy újabb, örömmel és gondolatokkal rohanással és elgondolkodásokkal teli év előtt mindenki az előre rendteremtés, a biztos fogódzó keresése él.

Valamilyen formában szinte mindannyian átgondoljuk életcélunkat és számot vetünk az- zal, mit valósítottunk meg eddig lehetőségeinkből.

De elgondolkodtunk-e már azon, mit is jelent az életcél, s számunkra mit jelentsen? Tapasztalatom, hogy mindenki valami nagy dologra gondol, valami ködösen rejlő létezőre, és megfoghatóra, amihez egyszerűen elérkezünk, s akkor egyszerű, s mindenkorra elégedettek, boldogok, révbe jutottak leszünk.

Igen, ez itt a bökkenő. Az életcél olyan határok-e, amelyekhez ha elértünk, végleg kifújhatjuk magunkat? Nem! En kiindulásként a művészet nagyjait tudom utánozni, s talán mindenkéltől Mátyás- chot, hogy az élet célja a küzdelem maga. Saján szavaimmal ezt úgy fogalmaztam meg, hogy az élet célja: maga az Élet. Hogy értem én ezt, és miért? Az ember gondolkodásra és érzésre, öröme és bánatra, katarzisa született lény. Ezek sajátosan emberi jellemzők. S az embert ez hajtja előre cselekedeteiben, hogy minél többet megismerjen és megvalóztasson, ezzel örömhöz jusson, bánaton átküzdje magát a katarziszból — legmélyebb emberi érzésből — merítsen újabb erőt.

A mi társadalmunkban adottak a feltételek ahhoz, hogy az ember megismerjen, alkosson, kezdeményezzen, s megismerje önmagát. Adottak a lehetőségek, hogy mások segítségét igénybe vegye, segítsen és szeressen. Megvannak tehát a feltételek, hogy nagybetűvel írva: Éljen, mert én emberi Életben a fent elmondottakat értem.

Arra kell tehát törekednünk, hogy a pusztán életet nagybetűvel Eletté változtassuk, tehát úgy éljünk — és mindennap —, hogy ehhez a tartalmas élethez megteremtjük a feltételeket és éljünk is a feltételekkel. Eljutottam tehát oda, hogy az élet célját keresve az élet tartalmát kell keresnünk, mindazt amit megismerni, megalkotni, elsajátítani szeretnénk.

Most pedig nézzük, mi legyen konkrétan a mi életcélunk, mi legyen a mi Életünk tartalma? Kiindulásom, hogy a társadalom bizott meg bennünket és biztosítja felkészülésünk feltételeit. Ezért a mi örömkérésünk meghatározója ez kell hogy legyen. Leljük örömlenket mindabban, ami jó a társadalomnak is. Élünk tehát közéleti emberré.

Erre az életmódra kell felkészülnünk az egyetemi évek során. Mit jelent közéleti emberként élni ma, s ezzel felkészülni a holt nap közéletiségre. Jelenti, hogy feladatunknak érezzük szűkebb és tágabb környezetünk alakítását. Jelenti egymás megismerését, elismerését és felelősségteljes bírálatát az alapszervezetben.

Jelenti, hogy közünk van az egész egyetemi KISZ-szervezet gondjaihoz, az egyetem gondjaihoz. Hogy igyekezzünk egymást, a KISZ-t és az egyetemet mind alkalmasabbá tenni arra, hogy a lehető legnagyobb és leghasználhatóbb tudását nyújtsa.

Jelenti azt is, hogy nem szakadunk el múltunktól és jövőunktől. Mindenki az egyetemen szerzett tudásához mért vegyen részt szülőföldje vérkeringésében, értően közleljen a nélkülünk meg nem oldható nemzedéki problémához.

Már ma látnunk kell, hogy az utánunk jövő korosztályok nálunk is többet tudhatnak, ennek tudatában kell velük kapcsolatot kiépítenünk, s megtanulni nemcsak tanítani, de tanulni is tőlük.

Szem előtt tartva, hogy mint leendő közgazdászok, s nagyon sokan vezetők, a legkülönbözőbb életkorú, foglalkozású emberekkel kell együtt dolgozunk, vezetnünk őket, és tanulunk tőlük. S ezt ma kell megtanulnunk. Hamis és nem követhető az a felfogás, hogy ma csak tanulok, holnap pedig felhasználom tudásomat, aktív közéleti ember leszek.

Meg kell tanulni azt a módot, ahogyan a fenti célokért élhetünk. Ezt gyakorolnunk kell, s ez megkívánja, hogy minél többet tanuljunk is. Művelve művelődni — tanítva tanulni.

Amikor KISZ-bizottságunk elfogadta az akcióprogramot, elfogadta a komplex vállalás gondolatát. Azt szeretnénk, ha mindenki vállalná konkrétan, mit ér el és milyen módon a szakmai munkában, a közéletben milyen formában vesz részt (funkció, valamilyen szinten képviseli a hallgatókat, a KISZ-szervezet által kapott feladatát végzi, szakbizottságban dolgozik) és mindeki részt venne az új, politikai képzési rendszerben, politikai ismereteinek, vitakészségének rendszeres fejlesztésében.

Még egyszer kiemelem a meghatározót, a kezdeményező közéletiséget, mert ez feltételezi, követeli a szakmai felkészültséget, a politikai képzettséget és vitakészséget. A közéletiség követelménye, hogy másokkal és másokért is éljünk.

A mi leendő szakmánkban tehát a másokért élés a sikeres élet feltétele, tehát legszemélyesebb érdekünk is. S a feladatok közös megoldása, a vita, szakmai problémák megoldása csakis személyes kapcsolat során történhet. Ezért életmódunk, munkamódszerünk alapformája a személyes kapcsolat, egymás életének, véleményének, gondjainak ismerete lehet.

S ha a szervezeti életünk szigorú szabályokat szab is munkamódszerünknek, döntéseinknek ez a szigorúság épp azt szolgálja, hogy minél többek igénye szerint, s részvételével történjenek a döntések és azok végrehajtása.

Veres Pál,
a KISZ-bizottság titkára

Szomorúan elköszönünk a távozótól, sok szeretettel és örömmel köszöntjük új munkatársainkat. Nagy létszámú intézmény életében mindez természetes. S természetes most kezdődő tanévünkben is, hogy néhány gyakornokunk, fiatal tanárunk más területeken keres kedvezőbbnek ítélt működési területet, s hogy más fiatal kollégák viszont éppen egyetemünket választották. Örülünk, hogy vannak, akik hosszú évek múltán visszatértek hozzánk, s közöttük olyanok is, akik gazdag tapasztalatokkal jöttek ismét közénk. Mégis van az itt közölt névsorban valami nagyon elszomorító. Több olyan munkatársunktól is megváltunk ugyanis, akik két évtizedet, sőt negyedszázadot töltöttek egyetemünkön. Nyilván az is „természetes”, sőt megtisztelő, hogy tanári karunkból a gyakorlati gazdaság, vagy tudományirányítás fontos vezető tisztségeire hívnak meg, beszélnek rá, időről időre munkatársakat.

Igy történt az idén is, amikor Kahulits László, az Oktatási

Minisztérium főosztály- vezetői, Hagelmayer István és Simai Mihály a Pénzügyi Kutató, illetve a Világgazdasági Intézet igazgatói, helyettes igazgatói posztját vette át. Biztos, hogy személyükben rátermett vezetőket nyertek az érdekelte intézmények. Tudjuk, hogy fontos területekről van szó. Ilyen érvágást azonban a kibocsátó intézmény bizony nehezen tud elviselni. Különösen, ha a helyzetet súlyosbítjuk saját hibáinkkal is, és egyes leg- régibb, kiváló munkatársaink, belső egyenletlenségek, áldatlan tanszékeken belüli körülmények következtében határoztak úgy, hogy megválnak egyetemünkől.

A mögöttük támadt úrt nyilván csak részben hidalhatja át, hogy a távozók egy része felállásban továbbra is munkatársunk marad, s részt vállal oktatási, kutatási feladataink el- látásában. Mindez korántsem nyugtathat meg. A kilépők névsora gondolkodásra, önvizsgálatra, teendőkre hívja fel a figyelmünket.

Berend T. Iván

Házi tudományos diákköri konferencia szeptember 30. és október 3. között

Az elmúlt év tavaszán lezajlottak a XII. OTDK szekciósülései, melyeken egyetemünk hallgatói szép sikerrel szerepeltek.

Szeptember 30. és október 3. között lesz az egyetem házi TDK-ülése, az eddigiekétől eltérően nem tavasszal, hanem ősszel.

A konferencián azok a dolgozatok kerülnek felolvasásra, amelyek a házi TDK-n még nem indultak, így olyanok is, amelyek az OTDK-n már szerepeltek.

Az országos konferencián elért sikerek — a közgazdasági szekcióban hat, a marxizmus szekcióban kettő és a számítástechnika szekcióban egy fődíj — ellenére korántsem lehetünk elégedettek mozgalmunk helyzetével. Ezt jelzi már az is, hogy az őszi konferencián mintegy hatvan dolgozat kerül felolvasásra, amely csak a fele a másfél évvel ezelőtti konferencia létszámának.

Biztos, hogy ebben lényeges szerepet játszott az átállás az új időpontra, de ez csak az egyik ok. Lényegesebb összetevője ennek, hogy

a tudományos diákkörök helye nem kellően tisztázott egyetemünkön.

Nem az elvek tisztázatlanok, hanem azok megvalósítása, mindennapi gyakorlata. A benyújtott dolgozatok döntő része egyéni elszigetelt munka eredménye.

Egy-két tanszék mellett működik tudományos diákkör, a legtöbb helyen esetlegesen a tehetséges hallgatók felkutatása, tudományos kutatásba való bekapcsolása, segítése, a kollektív munkára való nevelése.

A tudományos diákkörök jelentőségét kevesen tagadják. A szocialista szakemberképzésben igen fontos szerepet kell játszania, hiszen ez adja meg az egyik legfontosabb lehetőséget arra, hogy a tananyag alacsonyabb vagy magasabb színvonalú reprodukálása mellett a diákok alkotóan viszonyuljanak saját szakterületükhöz.

A tudományos diákkörök nem kutatókat képeznek. Nem véletlen, hogy a műszaki egyetemen alkotóköröknek nevezik ezeket. A lényeg az alkotóan, az önálló gondolkodáson, feladatmegoldáson van,

s ez az, amely egy értelmiségi pályán dolgozó szakembernél elengedhetetlenül szükséges.

Egy üzennél, vállalatnál, vagy minisztériumban nem a tanultak pusztán reprodukálására van szükség, hanem ezek alkotó alkalmazására, továbbfejlesztésére.

Jelenleg legfontosabb gyakorlati feladatunk, hogy minden tanszékeken induljon be a folyamatos és valóban kollektív

tudományos diákköri munka. Ebben meghatározó szerepe a tanszékeknek és az egyes oktatóknak van. Ez

a munka igen nagy tudású tanárt követel, s gyakor, hogy éppen ezek az oktatók a legjobban elfoglaltak. Meg kellene oldani például, hogy a tudományos diákkörök vezetése számíton bele az adott oktató tanszéki terhelésébe.

Bár központi szerep a tanszékeknek jut, nagyon fontos feladat vár a KISZ-re is. A hallgatók mozgósítása, az igények összegyűjtése, a meggyőzés és a propaganda, az eddignél sokkal magasabb színvonalon szükséges az eredményes munkához.

Fontos, hogy a tudományos diákkörök tevékenységét hangoljuk össze a tanulmányi versenyekkel, és a szakszemináriumokkal.

A tanszékek mellett működő tudományos diákkörök szervezésére jó alkalom lesz a mostani konferencia. Ezt össze kell kapcsolni az érdeklődők megkeresésével, a lehetőségek ismertetésével, széles körű propaganda kifejtésével. Lényeges, hogy mindenki, aki kedvet érez a tudományos diákköri munkához, saját szemével győződjön meg a konferencián, hogy érdemes ezt csinálni.

s a tanszékeken vagy a KISZ-en keresztül jelentkezzen a diákkörökbe.

Muraközy László

Új szakszervezeti tisztségviselők

Egyetemünkön 1975. június 25-én tartották meg a szakszervezeti küldöttértekezletet. A küldöttértekezlet megvitatta, értékelte az elmúlt 4 év szakszervezeti tevékenységét és meghatározza a következő időszak (5 év) fő feladatait.

A tanácskozáson napirendre tűzték a szakszervezeti tanács beszámolóját a Pedagógus Szakszervezet IX. kongresszusára óta végzett munkáról és a számvizsgáló bizottság jelentését. Majd megválasztották a szakszervezeti tisztségviselőket az egyetemi szakszervezeti tanácsba, a szakszervezeti bizottságba, a számvizsgáló bizottságba és a társadalombiztosítási tanácsba, valamint a küldöttéket a Pedagógus Szakszervezet X. kongresszusára.

Az egyetemi szakszervezeti tanács tagjai (41 fő):

Antonievicz Flórián, Balázs Géza, Barna Gyula, Bartóti Ferenc, Boér Andrásné, Deák Károlyné, Forgács Tibor, Gallai Istvánné, Gubcsi Lajosné, Hámori Balázs, Ilyés Mária, Kaponyi Erszébet, Kádár Endréné, Kéry Jánosné, Kovács Géza, Köves Pál, Kreskay Ferenc, Lőrinc Alajosné, Marosi Miklós, Mátravölgyi Jánosné, Mihály Albert, Molnár Sándor, Mózes

László, Nováky Erzsébet, Ollé Lajos, Oswald Lászlóné, Páli Lászlóné, Póka Mártonné, Rácz Lajosné, Révész Ferenc, Riesz Miklós, Roóz Józsefné, Sándor Imre, Sebestyén Mária, Szabados Anna, Szántai Kálmán, Szép Jenő, Tóth Ferenc, Tóth Gyula, Vági Ferenc, Zengővári Mária.

Az egyetemi szakszervezeti bizottság tagjai: (11 fő): a szakszervezeti tanács elnöke:

Kreskay Ferenc, a szakszervezeti tanács titkára:

Tóth Ferenc,

az szb tagjai: Balázs Béla, Deák Károlyné, Gallai Istvánné, Köves Pál, Mihály Albert, Mózes László, Nováky Erzsébet, Páli Lászlóné, Rácz Lajosné.

A számvizsgáló bizottság tagjai: elnök:

Barna Gyula,

tagok:

Kéri Jánosné, Sebestyén Mária.

A társadalombiztosítási tanács tagjai: elnök:

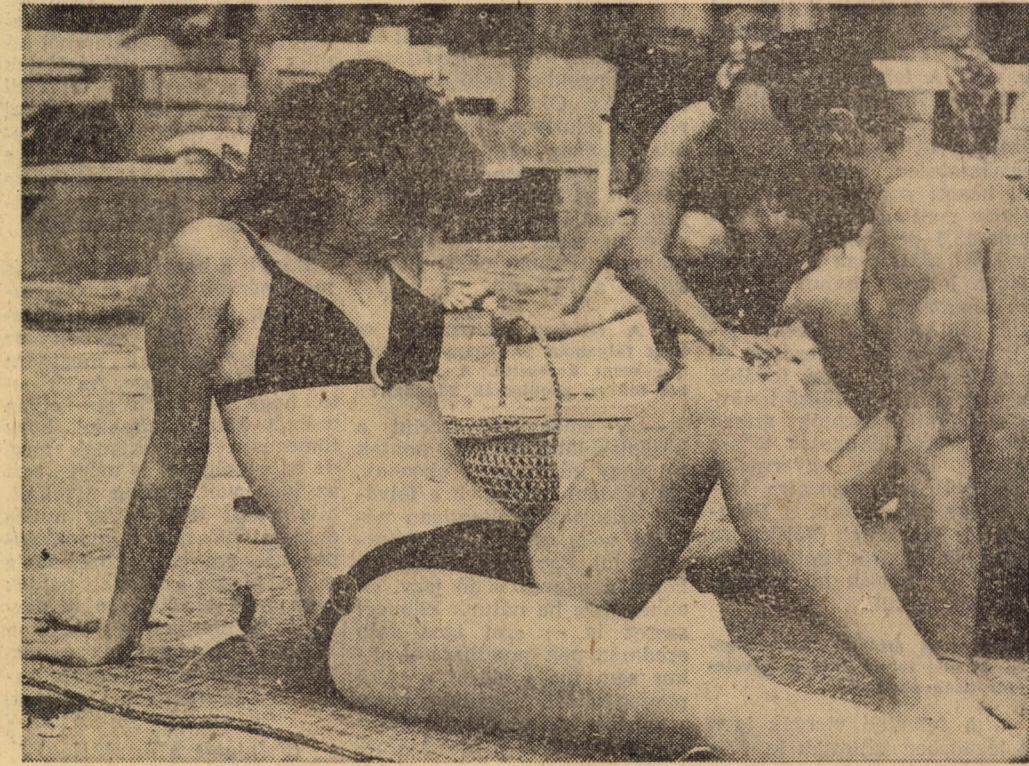
Rácz Lajosné,

tagok:

Ilyés Mária, Roóz Józsefné.

A szakszervezeti küldöttértekezlet a Pedagógus Szakszervezet X. kongresszusára küldöttként Ollé Lajos és Kovács Géza elvtársakat választotta meg.

EGY GYÉKÉNYEN

Elsősöknek — köszöntő helyett

Ennyi komoly erőpróba — érettségi és felvételi vizsgák, katonai szolgálat — után máris egy újabb, talán még nehezebb: az egyetemi tanulmányi munka. S ebben — egyelőre — nem is az a legnehezebb amit, hanem ahogy tanulni kell és lehet az egyetemen. No, és természetesen a többi válaszra váró kérdés: a mozgalmi életéről, a szakválasztásról, a vizsgaidőszakokról stb., stb. Ezekről írok most Neked — köszöntő helyett.

Bizonyára ismered már csoportod instruktorát. Az ő feladata, hogy egész évben segítséget nyújtson a csoport mozgalmi, tanulmányi munkájához, elősegítse beilleszkedéseket az egyetem életébe. Az instruktorokat a három kari KISZ-vezetőség egy-egy tagja, a kari első évfolyam felelős irányítja, akik közül az egyik egyben a KISZ-bizottság első évfolyam felelőse is. Bármilyen, akár személyes jellegű problémáiddal is bizalommal fordulj hozzájuk, vagy csoportod patronáló tanárához!

Már augusztus vége óta működik az első évfolyam jelölőbizottsága, amelynek tagjait az instruktorok és az első évfolyam felelősök közül nevezte ki a KISZ-végrehajtóbizottság. Az októberi alapszervezeti vezetőség- és küldöttválasztások után ül össze az évfolyam küldötttervezete, és megválasztja az évfolyam vezetőséget.

Voltak viták arról, hogy lehet-e ilyen rövid idő után felelősséggel választani. Az a tapasztalatunk, hogy jó előkészítéssel, őszinte, megfontolt véleményalkotások alapján a választások megalapozottak lehetnek, és a korai „önállósodás” után mód van komoly mozgalmi munkát végezni.

Az első egy-két hét az ismerkedés, a tájékoztatók után már teljes lendülettel folyik az oktatás. A félév végének közeledtével pedig egyre nő az idegesség, a „félélem”, a vizsgaidőszaktól. Ez persze elkerülhető, legalábbis mérsékelhető. Ennek módja: a folyamatos évközi tanulás, a töretlen szorgalom. Komoly gondoknak, sőt „veszélyeknek” teszi ki magát az a hallgató, aki a vizsgaidőszakban akarja pótolni felhalmozódott mulasztásait. De véleményem szerint nem csak magunkkal szembeni felelőtlenség az, hiszen a probléma másképpen is megfogalmazható: hogyan készül hivatására az, milyen szakember válik abból — még ha „át is megy” a vizsgán —, aki négy-öt nap alatt akar megtanulni egy féléves anyagot?

Természetesen a legkitartóbbak, a legszorgalmasabbak is szembetalálják magukat nehéz, megoldhatatlannak tűnő feladatokkal. A csoport, a közösség ereje azonban megokoskorozza az egyén erejét is, s így különösen az első évfolyamon fontos, hogy a tanulmányi munka egyik legfőbb formájává a közös tanulás váljon. Eppen ezen a ponton kapcsolódik össze legközvetlenebbül a tanulmányi és a mozgalmi munka. A kettő általában sem áll és nem is állhat ellentmondásban egymással, sőt éppen ellenkezőleg!

Végezetül jó munkát, a munkához pedig sok sikert kívánok!

Lévai Imre,
a KISZ-bizottság I. évf. felelőse

A FELVÉTELI TAPASZTALATAIRÓL, A SZAKMUNKÁSFIALALOK ELŐKÉSZÍTŐJÉRŐL

Interjú dr. Gondi József oktatási rektorhelyetttel

(Folytatás az 1. oldalról)

hogy olyan, viszonylag egyszerű, de rendkívül fontos kérdésekre, mint a főkérdést képező lenni imperializmus ismérvekre ilyen gyenge válaszokat kapjunk,

— A pályaalakmassági dolgozat eredménye idén nem számított bele a végső pontértékbe.

— Ez igen bonyolult probléma. Jóval nehezebbnek bizonyult megfelelő pályaalakmassági vizsgarendszert kialakítani, mint azt gondoltuk, pedig fontos lenne. Erre az elkezdendő években még nagyobb erőfeszítéseket kell tennünk. Többek véleménye, hogy az ideai pályaalakmassági dolgozat megfelelő és jobb mint az eddigiek voltak, ugyanakkor többen továbbra is feleslegesnek vagy még jelenlegi formájában sem tartják megfelelőnek. Mindenesetre igyekszünk tovább fejleszteni.

— Ismeretes, hogy a Külügyminisztérium kezdeményezésére az idén is felvételiztek fizikai dolgozók, akik majd a nemzetközi szakágazaton folytatják tanulmányukat. Hogyan történt az ő kiválasztásuk?

— Az idejelentkezők előkészítők vettek részt. A felvételin olyan bizottságba kerültek, ahol jelen volt a nemzetközi kapcsolatok tanszék vezetője és részt vett benne a Külügyminisztérium képviselője is. Őt fizikai dolgozó került felvételre, valamennyien voltak már katonák.

— A párt és a kormány intézkedéseinek következtében érettségi bizonyítvány nélkül is egyetemre kerülnek fiatal szakmunkások. E kezdeményezés két éve indult a Műegyetemen. Jogi és közgazdasági szakterületen idén indultak az előkészítők. Ez utóbbinak egyetemünk a gazdája. Bár az előkészítő csak szeptember 15-én kezdődik, de az előkészítő előkészítője már bizonyára hosszú ideje tart.

— Talán ott kezdeném, hogy a fenti rendelkezés egész pontosan, a nem érettségizett szak-

munkás-bizonyítvánnyal rendelkező és most is szakmunkásként dolgozó 30 éven aluli fiatalok számára nyújt lehetőséget felsőfokú tanulmányok folytatására. A Műszaki Egyetem oktatási országos értekezleten számoltak be eddigi tapasztalataikról, s megállapították, hogy ez az előkészítő forma, megfelelő előzetes képességvizsgálattal és kiválasztással egybekötve be tudja tölteni szerepét és az ezt elvégzők megállják a helyüket az egyetem és főiskolák nappali tagozatán. Most, az évtől érettségizett szakmunkások számára is tartunk külön előkészítőt, azzal a különbséggel, hogy ők csak egy intenzív szakaszban, nagyrészt levelező formában vesznek részt ezen, és ezután a rendes nappali felvételi felvételiznek. A nem érettségizettekre viszont három intenzív szakasz vár, záróvizsgával egybekötve, mely egyben egyetemre vagy főiskolára kerülésüket is eldönti. A százas előkészítő keretben 67 hely a nem érettségizetteké. E 67 helyet az összes érdekelt tárca és a SZOT képviselőiből alakult bizottság további tárca és tájegységi keretekre bontotta, ugyanis nemcsak a fővárosban, hanem Szegeden, Miskolcon és Pécsen is indul egy-egy előkészítő csoport. A vidéki előkészítők is a mi irányításunkkal folynak, általunk felkért ottani egyetemi oktatók tartják. A bizottság felhívást intézett a vállalatokhoz, majd a befutott jelentkezések az Országos Pedagógiai Tudományos Intézet pályaalakmassági vizsgáján vettek részt. Az intézet ajánlatainak figyelembevételével küldték el a vállalatok hozzánk végső javaslatukat. Így módon alakult ki az a 67 fiatal, aki szeptember 15-én nekivág az egyéves előkészítőnek. Így például ketten-ketten jönnek Csepelről, az Iz-zóból, a Ganzból, a Hajógyár-ból. Már az eddigi előkészüle-

Levelezők

Valamikor az esti-levelező tagozatos hallgatók korátlaga inkább negyven volt, mint harminc. Olyan emberek végeztek így az egyetemet, akiknek fiatal korukban nem volt módjuk a tanulásra. Azóta alaposan megváltozott a helyzet. Manapság az esti-levelező tagozatosok alig néhány évvel idősebbek a nappaliaknál, a felvételizőket ránézésre már nem lehet megkülönböztetni. Kik jelentkeznek ma levelező tagozatra? Vegyük sorjában. Jelentkeznek egyrészt azok, akiket egyszer vagy többször elutasítottak a nappaliról és most itt próbálkoznak. Jelentkeznek olyanok, akiket jelenlegi foglalkozásuk, beosztásuk nem elégíti ki, többre vágyanak. Ma már ritkaságként fordul elő az olyan jelentkező, akinek jelenlegi beosztásához szükséges a magasabb képzettség, hiszen a munkahelyek egyre inkább megkövetelik a megfelelő iskolai végzettséget, a kinevezés csak azután következhet. Jó néhányan viszont sajnos még ma is azért jelentkeznek levelezőre, mert otthoni körülményeik csak így teszik lehetővé a gimnáziumi tanulmányok folytatását, szükség van a keresetükre. És persze olyanok is akadnak, akik ide-oda csapodva, sokféle próbálkozva gyűjtötték az évek folyamán a munkakönyvi bejegyzéseket és most itt próbálják megtalálni az igazit. De bármilyen oka is volt jelentkezésüknek, ha felveszik őket, nagyon nehéz évek várhatnak rájuk. Mint arra a három fiatalemberre, akikkel a felvételen találkoztam, remélem, azóta egyetemünk hallgatói.

A kisdobos

Attila 26 éves, hivatásos katonára, 8 éve dolgozik, pénzügy szakra jelentkezett. Jóképű, pedáns fiatalember. Miért erre a szakra jelentkezett? — hang-

zik az első kérdés. Precíz a válasz: Szolgálatom ellátásához szükséges. Hágelmayer István kevésbé hivatalos. Barát-ságosan kérdezget, látszólag lényegtelen dolgokat, észrevételül tér rá a tananyagra, abban is a jelölt munkájához közelálló dolgok érdeklik. Attila ugyanis a HM-nél dolgozik, pénzügyi területen. Hamarosan kiderül, hogy hadastyán-nal van dolgunk, hiszen 15 éves kora óta katonára. Hogyan lehetséges ez? — kapja fel a fejét az elnök. A kisdoboszárad tagjaként kerültem honvédelmi állományba, a gimnáziumban a fő tárgyam a zene volt, konzervatóriumot is végeztem, ugyanis karmester akartam lenni, aztán nem sikerült, maradt a pénzügy — válaszolja. De most már ezt is szeretem. Na, ha annyira szereti, hogyan tudná megfogalmazni a hitel lényegét, kapja az első hivatalos kérdést. Tömör a válasz: a hitel pénzről való lemondást jelent. Alberich, a gonosz törpe jut az eszembe a Nibelung gyűrűből. Neki a szerelemről kellett lemondania, hogy a világra lehessen. Hágelmayer azonban kevésbé van költői hangulatban és tovább faggatja a jelöltet, aki végre helyes választ ad. Általában mindent kitöltöz és a Németh Lehel által adott gyökelenitést is megcsinálja. Hogy miért kell gyökeleníteni, azt viszont már nem tudja. Végül bebizonyosodik a teljes rövidlátás. 0,33333-át kell tizedestörté alakítani. Jó öt perc alatt sem jön ki az 1/3. Mégis összejön a 14 pont, amiben talán az is közrejátszik, hogy aznap rengeteg volt a dupla nullás, s a mai tíz felvételizőből csak neki van esélye a felvételre. Köszönjük, majd értesítjük — búcsúznak tőle. A fizetését mutatom Hágelmayernek. Nagyon hűm-mög. 4150 Ft!

Amíg nem sikerül

József szintén 26 éves, hét éve dolgozik szülőhelyén, Derecskén. Ezalatt volt csapos, könyvelő, dolgozott tsz-ben, a járási tanács művelődési osztályán, az általános iskolánál. Most 2700 Ft fizetéssel üzemgazdász a Vörös Csillag Tsz-nél. Népi ellenőr, munkásőr, felesége művezető, egy lányuk van, most építkeznek.

Tavaly is nálunk felvételizett, de nem sikerült. Önéletrajzát így fejezi be: Nem csüggedek, addig próbálkozom, amíg nem sikerül. Nem irigylen az otthoni környezetem, már ami a felkészülési lehetőséget illeti. Agrárközgazdász szeretne lenni. Közepes matematika és négyes politikai gazdaságtan dolgozatot írt. A matematika most is közepesen sikerül — ezt persze jó néhányan szívesen elfogadnák —, így a politikai gazdaságtanról mulik minden. Kollár Zoltánról mezőgazdasági témájú kérdést kap, a földjáradékot. Hihetetlenül szívesen küzd, néha találgat, azután rátérve a helyes nyomra, már nem engedi ki kezéből a sikert. Kollár egyre elégedettebb, na, még valami könnyűt, gondolja, eddig kitűnően ment minden, megérdemli ennyi nyüzás után. Milyen jelentős változás következett be azzal, hogy kollektíváltuk a mezőgazdaságot? A fiatalember megrökönyödik. Kollár nem csügged. Mondja, mikor raktuk le a szocializmus alapjait? A tsz üzemgazdász 1968-at választ és elkezd ecsetelni az új gazdasági mechanizmus előnyeit. Kollár arca egyre felhősebb. Már szinte írni be a középet, amivel bizony csak 13 pont gyűlne össze. Mondja, hány agrárközgazdász van a tsz-ükben? Egy sícs — hangzik a felelet. Köszönjük — sőhajt Kollár és beírja a négyest.

Gondoltam, nem árt

Johanna tavaly érettségizett, főrékeny, halk szavú kislány. Kitűnő tanuló volt végig, így az érettségi bizonyítványa is beszámít, tíz ponttal indul, az írásbelik legyőzte sikerültek. Matits Agnes nem is állja ki, hogy meg ne kérdezze. Mondja, miért nem nappalira jelentkezett? Édesanyám súlyos szívbeteg, így részben családfenntartó vagyok. Mennyit keres? 1600 forintot, a Magyar Hűtőipar bajai gyárában vagyok folyószámla-könyvelő. De nem kívánok itt maradni, így szerződést sem kötök majd velük. Bár így sok kedvezménytől el-

esek, de megérthetik, hogy nincs nagy kedvem öt évig folyószámlát könyvelni. Megértik. Johanna ipar szakra jelentkezett, bár tanár szeretne lenni, de levelezőn ez nem lehetséges. Nem baj — mondja —, a diplomával így is elmehetek közgazdasági szakképzésre tanítani, és a továbbképzőn majd szép lassan megszerzem a tanári képesítést is. Kollár a hatalmas aktahegyben néhány oklevelet talál.

— De hiszen maga iparkönyvtelből második, könyvtelből negyedik helyezett volt az országos tanulmányi versenyen! Miért írt akkor írásbelit politikai gazdaságtanból? — Nem voltam biztos benne, hogy nem kell írnom.

— És miért nem kérdezte meg? — Kérde Kollár, miközben beírja a 19,5 pontot.

— Gondoltam, nem árt — feleli illedelmesen Johanna.

Farkasházy Tivadar

Kivételes esetben feltételes felvétel

Elgondolkoztató cikk látott napvilágot a Valóság 75/7-es számában Kóbor István tollából. A felvételi vizsgarendszer néhány ellentmondásáról címmel. A probléma lényege alighanem minden felvételizető előtt jól ismert: a szakmai felkészültség meghatározó, jólrosszul, de mindenesetre mérhető, pontokban kifejezhető szerepe döntő a felvétel szempontjából. Egyéb (egzaktságon kívül) mérhető tényezők — rátermettség, pályaalakmasság, emberi tulajdonságok — tehát mindaz, amiből a szocialista szakember kifejezés jelzői tagja összetevődik) tényezők másodlagos jelentőséggel bírnak csak. Abban az esetben érvényesülnek meg-erősítő jelleggel, ha a szakmai követelmény minimumot a jelölt elérte. Ellenkező esetben akkor sem érvényesülhetnek, ha a bizottság tagjainak meggyőződése, hogy a jelölt képes lenne szakmai hátrányait behozni éppen azon erényei révén, amelyek nem eshetnek olyan súlyba, a látnya, hogy bejusson az egyetemre, s amelyeknek a hiánya másoknál, akik a felvételinél jobban startoltak törést, esetleg lemorzsolódást is okozhat.

Egy példa a gyakorlatból. Felvételi vizsgák utolsó napjára úgynevezett „gyenge anyag” maradt (mert véletlenségből az utolsó napra), alig akad, akinek egyik, vagy másik írásbeli dolgozata ne nullás lenne. A felvételi bizottság ennek ellenére mindenkinek úgy, és olyan kérdéseket tesz fel, mintha még a legjobb esélyekkel indulna a szóbelin. Am, a kérdés elhangzása után a válaszok az írásbeli eredményeket, helyesebben eredménytelenséget igazolják, s nem cá-

folnak rá a másik tárgyból elért különleges tájékozottsággal vagy általános politikai gazdasági olvasottsággal vagy különös társadalmi aktivitással, érdeklődéssel a felvételizők. Pedig a bizottság mindenkit alaposan kikérdez, mindenki személyi anyagát pontosan tanulmányozza. Almosan csordogál az idő, amikor SZ. A. következik. Őt éve érettségizett, azóta most először jelentkezett. Eddig nem állt módjában, mert édesapja halála, édesanyja betegsége, hűga egyetemi felvétele és tanulmányai úgyszólván családfelelősségeket róttak rá, már a gimnázium utolsó évében. A történelemmel nincs semmi baj, politikai érdeklődése és tájékozódása aktív és intenzív közéleti tevékenységgel párosul — ifjúsági klubvezető —, olyan ember benyomását kelti, akinek minden adottsága megvan ahhoz, hogy a maga elé tűzött cél eléréséért nagyon komolyan, de semmi esetre sem leszűkülve magabazárkózva képes tenni. Persze ezek benyomások, de a munkahelyről hozott javaslat alátámasztja mindezt. A matematika felvételét erősen erősödik az ötvenes kihagyás — olyannyira, hogy 13-nál több pont nem jön össze sehogy. Ez az a helyzet, amikor a bizottság elnöke, tagjai, bosszantóan tehetetlennek érzik magukat. Erzik, hogy az elhatározottság keményen képes lenne dacolni a lemorzsolódás veszélyével, hogy valóban szocialista szakember válhatna ebből az emberből, s hogy ha most elutasítják, aligha mer még egyszer próbálkozni. Csak hogy a jentiek meglehetősen szubjektív, pillanatnyilag nem bizonyítható dolgok, a pontok száma viszont objektív tény.

Megfontolandó a köröbbrán idézett cikk javaslata „e kivételes esetek méltánylásaként, s tekintettel a nagyarányú lemorzsolódásokra is, vezessük be vagy a feltételes felvételre vagy a magánhallgatói rendszerre, legalább az első, esetleg az első-második félévben. A feltételesen felvételre kerülő vagy magánhallgatóknak joga lenne az előadásokat, gyakorlatokat látogatni, gyakorlati jegyeket szerezni, vizsgát tenni méltányos tandíj, és esetleg vizsgadíj fejében — mindenféle ösztöndíj és szociális támogatás nélkül. De legyen joguk az is, legalábbis a feltételesen felvételre kerülő, hogy eredményesen gyakorlat és vizsgák után beiratkozassanak a II. félévtől vagy a II. évtől kezdődően az egyetemnek, illetve főiskolák nappali vagy levelező tagozatára.” Természetesen csak nagyon alapos átgondolás után képzelhető el ilyesfajta megoldás bevezetése, vigyázva, nehogy úgynevezett „kiskapu” váljék az elgondolásból.

— nak

— Aztán írja! Fotó: Vass Kálmán

SALGÓTARJÁN

— egy jó kezdeményezés

Király István tájékoztatja lapunk munkatársát a salgótarjáni tábor eredményeiről. Fotó: Szathmáry

Építőtáborainkról

A táborok a kapcsolatteremtés legfontosabb formái közé tartoznak. Mind országban belül, mind országok között a barátság, a szolidaritás itt válik élővé, valósággá, tartóssá. Élmény és ismeret, tapasztalat alapoza meg ezeket az önmagukban és fontos kapcsolatokat. S azt kell mondani, hogy mi ezeket a lehetőségeket még alig-alig használjuk ki. A nyáron már léptünk előre, s az egyik legfontosabb eredmény, a tanulás volt.

Tudunk dolgozni, sőt nagyon jól dolgozni, tudunk egymásnak felelőtlenség nélkül ajándékozni, s tudunk saját, s ebben szülőföldünk, népünk kultúrájából adni.

Minden hazai táborunkban voltam. Jelentőségüket láttam és éreztem. Láttam hogy jölesett a munka, hogy a középiskolásokat nemcsak tanítottuk, de tanultunk is tőlük, s főleg megtanultuk ezt természetesen venni. Örültem, amikor nemzetközi táborainkban a munka döntötte el, ki a legény a gáton. Tudtunk örülni magyarságunknak, de ezt jól végzett munkánk alapján. Remélem a Közgazdász hasábjain olvasható beszámolók megerősítenek. S remélem, hogy nagyon sokan felismerik a nyár, a munka, a közös élmény varázsát, fejlethetőségét és jövő nyáron találkozunk.

V. P.

Mi kell ahhoz,

hogy egy építőtábor létrejöhessen? Mindenekelőtt kell valamilyen munka, hogy „építeni” lehessen, kell egy tábor, ahol „táborozni” lehet és kellenek táborozók, akik építenek. Igen ám, csak hogy... építeni való mindenütt akad, tábor sem nehéz verni, táborozó is rengeteg akadna, mégis mindenütt építőtábor, ahol kellene. Még ott sem, ahol lehetne. Mert az építő-táborozáshoz kell valami más is. De minden további szószaporítás helyett álljon itt egy részlet egy szerződésből: mely létrejött a Városi Tanács VB Mélyépítő Üzem Salgótarján részéről és a MKKE KISZ-szervezete között az alábbi feltételek mellett.

1. — Az üzem a nyári szünetében az egyetem 60 diákjának kétéltű időtartamra munkát biztosít.

— A munka díjazása 10 forint/óra alapbér és a végzett munka felmérése után teljesítménybér.

— Diákok napi hat órát dolgoznak.

— Az üzem biztosítja a munkahelyre, illetve a szálláshelyre történő szállítást, valamint az étkezési hozzájárulást, a felmerülő költségeket, szerszámot... stb.

2. — Az MKKE diákjai kötelezettséget vállalnak, hogy a kiadott munkát lelkiismeretesen elvégzik, az utasításokat végrehajtják stb. stb.

Az ötlejt Rejtő Gábor érdeme. Tavaly a Dunakeszin rendezett „vegyes” tábor után merült fel a gondolat, jó lenne végre egyszer egy önálló

Fűgáznak a lányok

Fotó: Klemencics Márta

„csak közzé” építőtábor rendezni. Javaslatot tett a KISZ vb-nek, elfogadták, „csinálj!” De hol? Gábor utánanézett, a tarjáni városi vezetők szívesen fogadták. Néhány telefon ment a KISZ-hez, a párttitkárhoz, a különböző üzemekhez. A tanácselnök-helyettes két óra alatt elintézte, hogy legyen tábor. Gábor hazautazott és megszervezte az embereket.

A városi buszon rázódtunk a tömeggel, az új tábor helye iránt érdeklődtünk. Már az első megszólított néni útbaigazítást adott. Utitársammal összesítettük, „nahát, ezeket itt ismerik!”. A strand melletti végállomáson száll-

tunk le a buszról, de nem láttunk senkit, az elképzelt tábornak nyoma sem volt. Egy facsoport közepén láttunk néhány katonai sátrát „biztos útbőrtőrtábor”. Tanácstalanul álldogáltunk, ismerős arcokat kerestünk. „Lehet, hogy mégse ismerik itt őket?” Nem volt

Csákánnyal, fészítővással bontják az útszegélyt az építőtábor lakói

Fotó: Horváth Imre

mit tenni, érdeklődtünk a sátraknál. A tábor bejáratánál (?) aztán meglepetés fogadott bennünket. Ismeretlen arcok, közzé-trikók. „Mégis csak ismerik őket.” Király István táborvezető-helyettes-től azt is megtudtuk, hogy tudták a jövőtőlünk, a KISZ-vb részéről ellátogatott „Sziwi Joe” már beharamogta érkeztünk, csak most munka után a gyerekek a strandon vannak.

Régi

hansági hangulatot

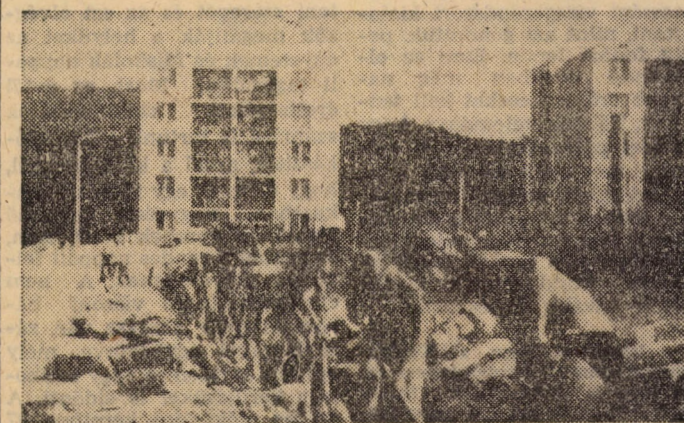
kelt a tábor. A három nagy sátorban 14–16 ágy. Esténként táborútz, közös éneklés, gitározás, vetélkedő. Irigylés-

Eszükbe sem jut, mondták, sőt, a sátorozás régi emlékeket ébreszt. (Éjjelenként vegyes órséget adtak kétórás váltásokkal.) Jó volna itt állandó tábor berendezni, mert a város vezetői is megvannak elégedve az eredménnyel.

A 175 százalék magáért beszél

Többször is jártak kint a táborban, minden segítséget megadtak.

A városiak is szívesen fogadták a segítséget, elvégre a pálya, az út nekik is épül. „Egy bácsi elhozta a vasalóját, mert szükség volt rá”. „Útépítés közben az egyik

Árokásás közben Juhász Judit, Kovács Olga, Akóts Klára és a többiek

Fotó: Klemencics Márta

re méltó romantika a mai táborok faház világa mellett. A strandra előkerül a nagyfőnök, Rejtő Gábor is.

„Negyvenötven vagyunk a táborban. Túlnyomórészt volt elsőévesek. Reggel nyolctól, délután kettőtől dolgozunk, a lányok a Salgótarjáni Kohász Sporttelepén edzőpályára” alakot terítnek, gereblyéznek, a fiúk a Salgótarján—Kamerovó útvonalat építik. Kamerovó, Tarján testvérvárosa. Padkázunk, burkolatot bontunk — kompresszorral. Nézz csak végig nyugodtan néhány tenyeret, számold meg a hólyagokat! Az első héten 175 százalékra teljesítették a kiszabott munkát. Így a tíz forint órabér felett (ez a KISZ-é, plusz 7,50-et kaptunk.

hából hat kávét hozott nekünk egy asszony. Csak úgy.”

Tapasztalat tehát azt mutatja, a kezdeményezés sikeres, prolongálni kellene, és ha lehetőség van rá, újabb táborokat létrehozni. Elvégre az egyetemisták „dolga” csak a munka, a többi a szerződő partnerek feladata. És befejezésül még valami, elhatározás, kezdeményezőkedv is kell. Ez az a más, a plusz, ami még a jó építőtáborhoz szükséges. Az idén jó Közgáz-táborokat rendeztünk. Volt fantázia a salgótarjáni, a tö-rökbalinti és a — igaz nemzetközi volt — miskolci táborban is. Jövőre várjuk a folytatást!

Sebők János

DÉLELŐTT: BUJTATÁS, DÉLUTÁN: ELŐADÁS

TABDIBAN JÁRTUNK

A Kiskőrösi Állami Gazdaság traktoros vontatója Csengődön várt, hogy Tabdi-ba, a középiskolások építőtáborba szállítsanak bennünket. Valahonnan innen egy szép, napos szombat délutántól számítjuk azt a felejtetetlen két hetet, amit Tabdiban töltöttünk. Kik is jöttek össze ebben a kis, térképen is alig található Bács-Kiskun megyei faluban? Összesen 240 Szolnok megyei középiskolás lány, Kunszentmártonból, Kisújszállásról, Tiszaföldváról, Jászórkajszárról, Jászapátiából, Kunhegyesről, Mezőtúrról s persze Szolnokról, mi nyolcan a közzé, valamint a jobbára szegedi egyetemistákból álló táborvezetőcsapat.

A többiek részvétele világos, de mi hogy kerültünk oda? A tavaly elindított kezdeményezés szerint néhány középiskolász táborba egyetemistákat is meghívunk, hogy gondoskodjanak a délutáni szabad idő hasznos, tartalmas eltöltéséről. Főként előadások, beszélgetések megtartása, valamint egyéb program szervezése a feladat. A lényeg, hogy a táborlakók ne unatkozzanak. (A korábbi évek kinos tapasztalatai tették szükségessé ezt az újfajta módszert.) Persze az egyetemistáknak ugyanúgy kell dolgozni kint a földeken, mint az önkéntes nyári munkán levő középiskolász táborozóknak. (Ezért is meredhetünk kissé furcsán érzésünk napján a táborvezetőkre, mi kor megkérdezték, hogy dolgozni is akarunk a gazdaságnak? Úgy éreztük, mintha nem ismerték volna küldetésünket. De azután hamar tisztázódtak a dolgok.) Idén kiegészült be ebbe a mozgalomba egyetemisták, és nyolcunkon kívül más táborban is (Tajon) barátok voltak ezzel a táborformával közzézők.

Vasárnapra össze is állt kis csapatunk — Jancsó Kornél, Szóke Zoli, Ságny Zoli, Pach Feri, Póta János, Majoros Berci, Nagy Dezső és jómagam — melyet többen imponáló gyorsasággal elneveztek szabadiidő-brigádnak. (Igazán jó kis társaság jött össze s a két hét alatt, azt hiszem, jól össze is rázódtunk.) Rövid tanácskozás után elhatároztuk, hogy a munkában mi külön brigádot alkotunk s nem csatlakozunk egyenként egy-egy lánybrigádhoz. A lányok így talán

nagyobb ambícióval vetették magukat a munkába, hogy a „híres” fiúbrigádot lefőzzék. A gazdaság vezetői csak azt kérték tőlünk, hogy a napi ellátásunkat dolgozzuk le (32 Ft), azon felül nem várnak pluszt. Kérésüket messzeemenően teljesítettük, sőt magánzámításaink szerint még valamivel többet is.

Tabdi, Kaskantyú, Bócsa, Akasztó, Tázlár. Számunkra ma már jól, ismerősen csengő falunévek. Délelőttjeink, konzultációink, számolgotásaink színterei. Azaz munkahelyei.

Délelőtt tehát munka. Hajnali 5-kor ébresztő, aminek következtében a fiúbrigád kevésbé álomszuszék tagjai fél hat tájban már meg is kisérelnek egy-egy felület az ágyban (a lányok persze felkelnek rendesen). De azért a hat órai munkába induláskor mindenki készen áll. A teherautó újra álomba ringatja a társaságot Kaskantyúra menet.

A munkahelyen hamar felrázódik mindenki, mert felhangzik a népszerű szignál, hogy: „Ki nem kapott még raffiát?” Ez volt a munkaesközünk, meg a kezünk. Ugyanis kötöttük, illetve bujtattuk a szőlőtökeket. A raffia szinte észrevétlenül belopta magát a szívünkbe, s megpróbálta mindenki a maga módján hasznosítani. Voltak, kik a szőlőt köztözték vele (többen kedélyesen köztözi való bolondnak titulálták őket ezért), azután volt ki a haját, nadrágját, cipőjét igyekezett összefogni, olykor röplabdahálónak is alkalmasnak bizonyult, sőt — mivel a találmányosság nem ismer határokat — még raffiababákat is alkottak egyes műkedvelők. Persze a munka is halad rendesen, ha egyszer nekiveselkedett a társaság. (A lányok a gazdaság részéről nagy-nagy dicséretben részesültek a 150 százalékos teljesítményükért a táborzáráskor.) Nekünk meg közben sikerült a ránk felügyelő nénikkel annyira összemegedni, hogy egyikük, aki nagy odaadással horgolt, megígérte Kornélnak, hogy neki is két majd egy sapkát, mert biztos zavarja a nagy haja s jól jön majd az a sapka. (Igaz is: Kornél: megkaptad már azóta?)

Hát ilyen vidám hangulatban teltek délelőttjeink, egészen egy óráig, amikor a teherautók visszavitték a táborba. S ekkor kezdődött valójában a mi munkánk.

Már az első napon egyeztet-tük elképzeléseinket a táborvezetőséggel (teljes összhangban dolgoztunk velük), valamint a brigádfőnökökből alakult táborvezetőséggel. Előadásokat, javaslatokat az előadói témákra, kértük, választásokat közöltük, Minden délutánra jutott előadás, beszélgetés. A lányok érdeklődése minden képeletünket felülmúlta. A mindig előző este meghirdetett előadásokon rendszerint telt ház volt, pedig az jött el, aki akart.

A témák változatosak voltak. Nagy sikerű volt a kulturális témájú előadásoknak, amelyeket Szóke Zoli és Jancsó Kornél színvonalasan tartott meg. Kína és Ciprus is érdekelte a lányokat (szakközépiskolások, gimnazisták vegyesen), s okos, ügyes kérdésekkel nyerték meg Zolikat, akik azonban mindig kielégítő válaszokkal szolgáltak. Komoly érdeklődést váltott ki a művészetek szerepéről tartott előadás, inkább beszélgetés, amelyet Pach Feri avatott, biztos kézzel vezetett. Ez is nagy siker volt. Szakmai, azaz gazdasági témákról tartott előadást a Póta—Majoros kettős és Nagy Dezső. (Közzézőségi szakközépiskolások is voltak a táborban.) Elismerést váltottak ki ezek az előadások csakúgy, mint a József Attiláról szóló összeállítás, amelyet Ságny Zoli és e sorok írója tartott. (Nagy eredménynek könyveltük el, hogy az igazán meleg hangulatú József Attila-est után alig győztük kölcsön adni a nálunk levő verseskötetet és a költőről szóló tanulmányt.) Gyakran beszélgettünk a lányokkal az egyetemről, az oktatási rendszerről, valamint megpróbáltunk vitát csíholni a „Példakép, ideál” témából. Ez utóbbi sajnos sikertelen maradt. (Rendszerint beültünk egymás előadásaira, így azután azon melegében ki is értékeltük a produkciót, túl a lányok számunkra sorsdöntő véleményén. Jól estek az esetenkénti elismerő szavak a lányoktól, de az is tanulság volt, amikor főleg gazdasági témában egy-egy fogalom után értetlenül néztek egymásra.) Tanultunk, hisz nekünk is ez volt az első ilyen táborunk s legközelebb majd másként csináljuk ezt.

Mindenesetre ezek a beszélgetések és előadások is bizonyították, hogy nyáron, az építőtáborban is lehet ilyen té-

mákkal foglalkozni. Érdeklők ilyenkor is ezek a témák a középiskolások, s hogy haljanak a tartalmas, hasznos időtöltésre a táborban is.

Délutáni elfoglaltságot meghatározták olykor a központi rendezvények is. Tabdiban járt a Mikroszkóp Színpad — eltérő véleményeket kiváltva, és a Zeneművészeti Főiskola néhány elsőéves hallgatója — egyértelmű nagy sikert aratva. A honvédelmi vetélkedő, ifjúságvédelmi és KRESZ-előadás, valamint filmvetítésen kívül a táborlakó lányok és a táborvezetőség is gondoskodott programról: izgalmas sportversenyek, ötletes dívat-bemutató, és lábszépességverseny színesítette a délutánokat, valamint egy nagyszabású szellemi és ügyességi vetélkedő, amelyen összemérhették tudásukat a városok tábori képviselői.

Jól éreztük magunkat. És akkor egyszer csak eljött a szombat. Az első és az utolsó szombat között 14 nap telt el. Micsoda 14 nap! Most már csak emlék a sok-sok szünyeg-csípés, felejtetetlen nyáresti beszélgetés, az új barátok és ismerősök, mókák, játékok, kacagás, éneklés, táncmulás, vidám ugratás, forró utóérhetetlen hangulatú focicsata. Röviden: nagy hatással volt ránk ez a tábor nyüzsgésével, 14–18 évesek lendületével, örömeivel. És nagyon jölesett az is, amikor az egyik nap meglátogattunk bennünket a táborban Kollarik Amália, aki egyetemünkön a fő szervezője volt a nyári táboroknak.

Jól éreztük magukat a lányok is. Ezt ők mondták: „A délutáni programok és a remek hangulat miatt jövőre is jönnének.” Külön öröm volt, hogy ezt olyanok is hangoztatták a végén, akik az elején bizony kissé húzódtak a programoktól.

Tehát volt értelme a munkánkban. Többen a tábor 150 százalékos kimagasló teljesítményéből a mi, mármint az egyáltalán az egyetemisták jelenlétének is tulajdonítanak egy részt. S ha tudtunk valamit adni a középiskolász táborlakóknak, akkor jövőre is ott leszünk.

Úgy véljük, ennek a kezdeményezésnek van jövője, hasznos, épp ezért folytatásra érdemes!

Borsi László

HELSINKI UTÁN

Legfőbb feladat a megvalósítás

A szocialista országok által kezdeményezett európai biztonsági és együttműködési értekezlet kétévi nehéz és bonyolult politikai-diplomáciai tanácskozás, s a megelőző négy év politikai-diplomáciai erőfeszítései nyomán 1975. augusztus 1-én eredményesen befejeződött. Munkájában 35 ország, köztük 33 európai állam, valamint az USA és Kanada vett részt. Az értekezlet záróokmányát a résztvevő országok legmagasabb szinten fogadták el és írták alá.

Ez az értekezlet jellege és eredményei tekintetében páratlanul áll a történelemben. Itt történt meg először, hogy Európa és Észak-Amerika különböző társadalmi rendszerű kis, közép- és nagy államai együttesen, valóban egyenjogú feleként vetették számot a realitásokkal, s helyezkedtek a békés egymás mellett élés elve kontinentális méretű megvalósításának álláspontjára. Először fordult elő, hogy a különböző társadalmi rendszerű európai államok Észak-Amerika bevonásával egyenrangú feleként közösen kerestek és találtak békés megoldást földrésznünk, s ösztönző példája révén a világ legnagyobb problémáinak jelentős részére. Először esett meg, hogy egy ilyen átfogó értekezleten számos európai állam — a szocialista országok — képviselői valóban egész népek nevében tárgyalhattak partnereikkel Európa jelenéről és jövőjéről.

A Helsinkiben megkezdett és befejezett történelmi jelentőségű tanácskozás valóban az európai biztonság és együttműködési értekezlete volt. Vele befejeződött az európai biztonsági és együttműködési politikai első szakasza, amely elsősorban az európai biztonság és együttműködési politikai előkészítése, politikai megalapozása szakaszának tekinthető. S ugyanakkor az értekezlettel megkezdődött az európai biztonsági és együttműködési politika második szakasza, amely minden bizonnyal főleg a politika megvédésének, stabilizálásának és élettél való megtöltésének szakasza lesz.

Az európai biztonsági és együttműködési értekezlet záróokmánya huzamos időre meghatározta a különböző társadalmi rendszerű európai államok kapcsolatainak és együttműködésének kölcsönösen elfogadhatónak bizonyult alapelveit, elvi-politikai platformját, valamint az európai biztonsági és együttműködési politika folytatásának széles körű programját.

Ily módon az értekezlet elvileg-politikailag tartósan szabályozza az európai államok kapcsolatait és együttműködését, hangsúlyozván, hogy a még meglevő vagy a későbbiekben felvetődhető problémákat békés úton kell megoldani, miközben a katonapolitika szférájában bizalomteremtő intézkedéseket irányoz elő. Emellett az értekezlet záróokmánya a gazdasági és tudományos-technikai, valamint a környezetvédelmi együttműködés érdemleges kifejtésére érdekében javasolja a mesterséges diszkrimináció megszüntetését, a legnagyobb kedvezmény elvének kölcsönös alkalmazását. Továbbá állást foglal a tudományos-kulturális kapcsolatok fejlesztése mellett. Előírja, hogy 1977-ben tartásuk meg az európai államok újabb értekezletét, amely alkalmas lehet az időközben nyert tapasztalatok és tanulságok hasznosításának elősegítésére.

Európa haladó és realpolitikai erőinek tehát minden okuk megvan arra, hogy örömmel üdvözöljék az európai biztonsági és együttműködési értekezlet eredményeit, s bizakodva tekintsenek a jövő elé. Csakhogy az értekezlet záróokmányában foglaltak érvényesítése nem kevésbé nehéz és bonyolult feladat, mint amilyen azok előkészítése és elfogadtatása volt, noha most, Helsinki után, legfőbb feladat a megvalósítás.

További nehéz küzdelmek elébe nézünk részint azért, mert a teendők objektíve, önmagukban sem könnyűek, részint azért, mert az európai

biztonság és együttműködés ellenzői Helsinki után fokozottan aktivizálódnak, de azért is, mert Nyugat-Európa súlyos gazdasági és politikai helyzetben van, amelyben a nehezen kiszámítható, szélsőséges társadalmi-politikai mozgások szükségyszerűen erősödnek.

Helsinkiben az európai kelet-nyugati kapcsolatok problémái nem annyira megoldódtak, mint amennyire megoldásuk kedvezőbb feltételei és lehetőségei teremthetők meg. Mindenki számára világos, hogy például a hidegháború időszakában kialakult európai nemzetközi munkamegosztás normalizálása nem megy márról holnapra. De nemcsak arról van szó. Az elfogadott záróokmány természetesen kompromisszumos jellegű. Ez abban is kifejeződik, hogy számos fontos kérdésben nem kötelezettségeket, hanem ajánlásokat tartalmaz. Többek között ilyen természetű a legnagyobb kedvezmény elvének alkalmazására vonatkozó rész, bár a gazdasági együttműködésnek nyilvánvalóan az európai biztonsági és együttműködési politika egyik legfontosabb tartalmi, stabilizáló és garanciális tényezőjévé kell válnia. Így olyan probléma is felvetődik, hogy az EKG-államok, amelyek aláírták a záróokmányt, miképpen befolyásolják majd az EKG ama politikáját, amelyet a KGST-vel és a KGST-országokkal szemben jelenleg is alkalmaz.

Az európai biztonság és együttműködés ellenzői több irányban is támadják azok jelentőségét, akadályozzák azok megvalósítását, értelmezési vitákat igyekeznek indítani, az egészről saját értelmezésükben szeretnék kiragadni a 3. napirendi pontot, az elfogadott elvek megsértésével vádolják a szocialista országokat (pl. a portugáliai események kapcsán) stb.

A nehézségek és az ellenséges támadások nem beszélhetők le, de azokat túlértékelnünk sem szabad. Azok az erők, amelyek kiharcolták az európai biztonsági és együttműködési értekezletet, ma nagyobbak, mint voltak, s kedvezőbb helyzetben is vannak. A hidegháborútól a békés egymás mellett élés politikájához már végbement egy visszafordíthatatlan folyamat. Megvan a szükségessége és reális lehetősége annak, hogy a nemzetközi enyhülés folyamata visszafordíthatatlanná váljék.

Szem előtt kell tartani, hogy az európai biztonság és együttműködés egyszerre a harc, a verseny és az együttműködés állapota. Az európai biztonsági és együttműködési politikának még csak a kezdetét tartunk, s még hosszú, küzdelmes út áll előttünk. Az európai biztonsági és együttműködési értekezlettel ezt az utat is vállaltuk, mert ezt kívánja a béke és a társadalmi haladás európai és egyetemes érdeke.

Sütő Ottó
docens

Kétnapos tanácskozás Verőcén

Kétnapos együttes ülésen vett részt az egyetemi tanács, párt- vb, szakszervezeti bizottság és KISZ- vb Nógrád-Verőcén szeptember 8-9-én. A tanácskozáson dr. Berend T. Iván rektor vezetésével előadást — amelyben a tanév előkészítésének feladatait, a feladatok együttműködésének kérdéseit vizsgálta —, széles körű

eszmecsere követte. Az év eleji tanácskozás a résztvevők véleménye szerint hasznosnak bizonyult az együttes munka koordinálásán túl az egyetem vezető testületeinek kölcsönös ismerkedése szempontjából is. Az együttes ülésen elhangzottakra legközelebb szeptember 25-én megjelenő számunkban visszatérünk.

LESZ FOLYTATÁS

Egyetemisták a gyárban

Üzem és egyetem gyümölcsöző kapcsolatáról — mint követhető és követendő példáról — adott hírt az Izzó újság június 19-i száma. A cikk „főhősei” egyetemisták, akik néhány hónapon keresztül egy-egy meghatározott problémát tanulmányoztak az Egyesült Izzó vákuumtechnikai gépgyárában (VTG), amit helyzetelemző és javaslattevő tanulmány készítésével zártak le. Az együttműködés valamennyi érdekelt számára hasznosnak bizonyult. A gyár vezetőinek nyílt a közgazdászhiányból eredő problémáin, több kérdésben használható, konkrét megoldási javaslatokhoz jutottak az egyetemisták munkája által. A diákok próbára teheték magukat, elméleti tudásukat gyakorlati célok megoldása érdekében hasznosíthatták, bővíthették, s talán nem utolsósorban szempontra, a legjobb dolgozók készítői 1500—2500 forintos jutalmat vehettek át a VTG-től. A rentiernél nem kisebb meglepetést hozott ez a sikeres akció oktatónk számára sem, amint arról Ferencz László, a számviteli tanácsok vezetője, a kapcsolat — oktatói részről — legfőbb szervezője beszámolt.

— Mi itt az egyetemen az utóbbi években sokat tettünk az oktatás, az oktatási módszerek korszerűsítéséért, de megéssük, hogy magunk sem tudjuk pontosan, mit ér mind ez a gyakorlatban, mennyire van szinkronban azzal, mennyire hasznosítható. Ezért is jött jól ez a lehetőség a VTG-

vel, de ezért is voltak fenn tartások, aggodalmak az egyetemi vezetés részéről, hogy esetleg nem készíttik el hallgatóink a vállalt dolgozatokat, vagy használhatatlan, gyenge munkákat tesznek le az asztalra, ami persze nem használt volna az MKKE jó hírének. En ettől nem féltem. Régi módszerem, hogy átgondolom, vajon a kapott anyag birtokában én magam hogyan, milyen problémákat tudnék megoldani. Tudtam, hogy a VTG által kiírt körülbelül harminc téma bármelyikével képesek megbirkózni hallgatóink. Természetesen ettől függetlenül igen nagy súlyt helyeztünk a munkában részt vevő diákok kiválasztására. Ebben és hallgatói részről az egész szervezésben, lebonyolításban Csák Ibolya volt nagy segítségemre. A munkában részt vevők zöme iparos és pénzügyes volt, de akad például külkeres és népgazd-tervez is, első kivételével minden évfolyamról. Mindezeket túl megfelelő konzulensek (gyári és egyetemi) biztosításával igyekeztünk garantálni a sikert. Az idő sajnos, meglehetősen rövid volt (március-június) viszont az elkészült huszonkilenc dolgozattól körülbelül húszat nagyon jónak ítélt a vállalat, ugyanennyit mi is, ők alkalmazhatósági, gyakorlati szempontokat tartva szem előtt elsősorban, mi a tudományos szakmai kvalitásokkal is jobban figyelembe véve.

— Mit tekinthetünk az akció legfőbb tanulságának?

— Mindenekelőtt azt a ré-

gi igazságot, hogy ha foglalkozik az ember a hallgatókkal, az feltétlenül „megtérül”, akkor produkálnak a hallgatók. Itt mind az egyetemi, mind a gyári — és ez utóbbi tudjuk, milyen nagy szó — konzulensek esetében beigazolódtott ez. (Egyik részt vevő diákot idézzük az Izzó újságból: „A gyár által kijelölt konzulensek nem várták, hogy mi keressük fel őket problémáinkkal, valahogy mindig „kéznél” voltak. Segítőkészségből tehát — és ne vegyük ezt nagyképűségnek, hogy én mondom — jelesre vizsgáztak.”)

Azt hiszem, mérni lehetett volna a hallgatók tudásszintjének alakulását. Nyomon lehetett követni, ahogyan egyre célirányosabb, szelektívbb tanulásal a gyakorlatban konvertálható tudást szereztek feladatuk megoldása érdekében. (Idézzük néhány dolgot címét, hogy érzékeltessük a feladatok jellegét: A szerződésben vállalt határidők be nem tartásának következményei (Szegő Gabriella, Várkonyi Gellért). Az exportgépek gazdaságosságának vizsgálatához javasolt módszer (Locher Angéla, Péterfalvi Erzsébet). Anyagos diszpecser tevékenysége, Diszpecserhálózat kiépítésének és hatékony működésének feltétele (Szabó István), és még a legjobbakat is hosszan sorolhatnám. Valamennyi dolgozat közös jellemzője a rövidség (10—20 oldal), lényegre koncentráció, a javasolt megoldásnak az adott gyári rendszerhez való igazítása, tehát az, hogy a szerzők „VTG-ben gondolkodnak” és

nem valamiféle általában jó megoldást javasolnak.)

— Új tanév küszöbén egy, már lezajlott akciónak a jövőbeni kihatása, esetleg folytatásának lehetősége a legizgalmasabb kérdés. Mi a helyzet a téren?

— Folytatás lesz, mégpedig egész Izzó-szinten. Legfőbb bizonyítéka annak, hogy a tavalyi akció valóban hasznos lehetett a gépgyárnak, hogy most az egész Izzó-szintjére kívánják a kapcsolatot áttenni és már a nyár derekán elküldték témajavaslatukat. Ha szeptember végén, október elején el tudjuk kezdeni a munkát, egész hosszú idő áll majd rendelkezésünkre, s így a tavalyinál még komolyabb, tartalmasabb dolgozatok is születhetnek. Más gyárakkal is alakulnak hasonló kapcsolatok. Hogy ez mennyire hasznos, arról a fentiekben már szó esett, de kiegészíteném még azzal, hogy a hallgatók elhelyezkedését is megalapozza. El kellene viszont gondolkodnunk azon, hogy miként köthetnénk mindezt szorosabban egyetemünk életéhez, hogyan tehetnénk annak szerves részévé. Itt gondolkodnunk kell a TDK-ra és a szakmai gyakorlatra. Megfontolandó, hogy ha valaki olyan tanulmányt képes készíteni, amit egy vállalat jutalmaz és felhasznál, amit az egyetem jónak tart, elfogad, amiben hónapok munkája fekszik, akkor kényszerítjük-e az illetőt külön szakmai gyakorlatra. Egy gondolat, ezt a kérdést egyetemi szabályzat szintjén kellene rendezni.

Nagy Katalin

CHILE

Két éve

Két éve lépett a világtörténelem szörnyállamainak egészen napjainkig húzódo sorába a chilei fasiszta junta rendszere. Két éve uszultak onnan a világra azok az ordas eszmék, amelyek már nem is olyan újak, és amelyeknek egyetlen elvi alapja, logikai kötőanyaga a szélsőséges, elvadult antikommunizmus, antimarxizmus és általában a haladásellenesség, a mélyben húzódo gyökerük pedig a nyersen, drasztikusan, leplezetlenül és kőntőrfalazás nélkül katonai erővel érvényesített burzsoá osztályérdekek. Ennek a „frázisnak” a reális, valós tartalmáról egy pillanatra sem feledkezhetünk meg. Ahol és amikor ez az érdek veszélyeztetettnek, ingatagnak látszik, ott és akkor védelmezői semmilyen eszköztől, semmilyen erőszaktól, hazugságtól és képmutatástól nem riadnak vissza. Chilében nem volt szocialista forradalom, nem volt szocializmus, és csak a polgári demokrácia következetes végigvitele, kiszélesítése már kiváltotta a véres és kegyetlen katonai erőszakot.

A fasiszmus borzalmairól, amíg létezik, mindennap beszélni kell, hiszen „csak a képzetet lehet feledni”, és ez nem képzet. Aktualitását azonban különösen felfokozta napjainkban a portugáliai forradalom válsága. Azok a szocialisták, akik politikai pluralizmust, „szabadságot” és „demokráciát” követelve, antikommunista nagygyűléseket rendezve, azok, akik a tömegek vallásos érzelmeit megcsúfolva párház-gyújtogató gyilkosokat bűjtogatnak, bizonyára elfelejtették Chilét, elfelejtették saját féltéveszteséget múltjukat, saját elnyomatásukat.

Ezeket pedig a fasiszmus többi megnyilvánulásával együtt sohasem lehet és sohasem szabad elfelejteni.

Zimányi Zoltán

Tizenkilenc országból 71 résztvevő

a IV. Közgazdasági Nyári Egyetemen

Augusztus elején nyitotta meg kapuit a IV. Közgazdasági Nyári Egyetem, Budapestben.

először volt már Magyarországon.

Az egyetem előadásait a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Nyelvi Intézetében tartották, az előadásokat dr. Vonsik Gyula, a TIT főtitkára nyitotta meg.

Forsberg Hókan is egy éve él Budapesten, a svéd kereskedelmi kirendeltségen dolgozik.

— Melyik előadás tetszett Önnek a legjobban?

— Az első, ami Magyarországon népgazdasági fejlődéséről, és fejlődési irányáról szól — mondotta a 25 éves, fiatal közgazdász. — A mostani nyári egyetemen hallottakat a készülő diplomamunkámhoz használok fel. Témám: a magyar gazdasági élet.

— Hogyan látja a svéd-magyar külgazdasági kapcsolatokat?

— Az utóbbi években erőteljes fejlődésnek indult a két ország külkereskedelme, s a tapasztalatok azt mutatják, hogy Svédország export-import kapcsolatai újabbban sokkal intenzívebbek a szocialista és a fejlődő országokkal, mint a tőkés államokkal.

Marcela Da Costa Campos portugál piackutató nem

— Hat éve járom a különböző országokat, köztük az önk hazáját is. A legerdekebb, hogy Magyarország és Portugália gazdasági életében hasonló vonások vannak. Mindkettő agrár-ipari országnak kezdte, s az én hazámban szintén az erőteljes iparfejlesztés a legfontosabb feladat — éppúgy, mint azt Magyarországon 30 évvel ezelőtt elkezdték. Ma már komoly exportlehetőségek vannak, főleg a szocialista országok felé: a könnyűiparban, Magyarországra cipőt, bőrartut szállítunk. Eddig csak egy ízben hallottam előadást a tervgazdálkodás mechanizmusáról, úgy érzem, sok hasznos tapasztalatot nyertem, s remélem, hogy mód lesz ezeket Portugáliában is alkalmazni egyszer.

Augusztus 15-én fejeződtek be az előadások, ahol az említettek kivételével szó került irányító rendszerünkről, foglalkoztatás- és életszínvonal-politikáinkról. A további programban előadások hangzottak el külgazdasági, hitel és beruházási politikáinkról, a szocialista nagyvállalat korszerű igazgatási módszereinek magyar gyakorlatáról, a vállalati operatív gazdálkodásról.

P. J.

— Mi lesz a program? — munka után a lányok a rögtönzött plakátot olvassák a salgótarjáni táborban

Fotó: Szathmáry Erzsébet

Kijevi diáknak lenni — egy nyáron át

Az elmúlt három hónap politikai, gazdasági és kulturális eseményeiből nagyon nehéz válogatni — éppen a bőség miatt. Noha, nyári „uborkaszegzen” volt, mégis az eseménynaptárban, folyóiratokban, napilapokban tallózza egész sor említésre méltó dolog kíváncsok és hasábkora. Első helyre kétségtelenül Németh Károlynak, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkárának a Társadalmi Szemle júliusi számában megjelent cikke kíváncsok „Időszerű gazdasági feladatainkról”.

Annál is inkább, hisz nyilvánosságra kerültek már azok az új alapelvek is, melyeket az 1976. január 1-én életbelépő szabályozó rendszer kialakításánál alapul szolgálnak, s melyeket a Minisztertanács is megerősített július 17-i ülésén. Nagy időszerű és nagyon fontos, hogy a IV. ötéves tervet sikeresen befejezzük és a XI. kongresszuson megerősített gazdaságpolitikát következetesen végrehajtsuk, hiszen az 1976-ban kezdődő új szabályozó rendszerrel induló V. ötéves terv megvalósítása nagymértékben függ attól, hogy a tervelőírások, hogyan és mennyire valósulnak meg az év végéig.

Németh Károly cikkében értékeli a népgazdaság eddigi fejlődését, az eredményeket, ír a gondokról, és megjelöli a határozat végrehajtásához szükséges további feladatokat. A gazdaságpolitikai évet elemeve megállapítja, hogy a termelés nőtt, összetétele is javult, a termelési költség is emelkedett, túlteljesítettük az életszínvonal-politikai célokat és a lakosság jövedelmeinek és vásárlásainak a növekedés üteme a tervezettnél nagyobb és társadalompolitikai problémák megoldásában is előrehaladtunk. Kedvezőtlenül alakult viszont a helyzet a külkereskedelemben, ahol az első félévi mérleg jelentős hiányt mutat, a nemzeti jövedelem belső felhasználása is meghaladta a számítottat. A tervezettnél többet fordítottunk a beruházásokra, ezek megrövidítése továbbra is lássú, a nemzetközi piacokon mutatkozó áremelkedéseknek is igyekeztünk kiküszöbölni a belső érvényesülést. Mindezek következtében az állami költségvetésre háruló terhek túlságosan megnöttek és ez szükségessé tette a jelenleg kialakult helyzet felülvizsgálatát. Németh Károly részletesen elemzi az egyes ható tényezők alakulását és az elkövetkező időszak szükségesszerű feladatait is, az egynégyes helyreállításában. Ez azonban nem jelenti azt, hogy érvényüket veszítették a Központi Bizottság múlt év decemberi határozatának útmutatásai, amelyek a népgazdasági egységsúly megszüntetésével, a hatékonyabb és takarékosabb gazdaságpolitikával, a gazdasági struktúra gyorsabb korszerűsítésével kapcsolatos tennivalókat állították a gazdasági munka előterébe. A január 1-én életbelépő szabályozó rendszer feladata épp a különböző okok miatt meglazult egységsúlyi helyzet helyreállítása. S ez csak úgy biztosítható, ha a módosítás alkalmából jelentősen, 5—6 százalékkal növeljük a központosított hányadot. „Nem arról van szó, hogy a vállalati önállóságot, a döntési hatáskört csorbítsuk, de nyilvánvaló, hogy csak a népgazdaságban rendelkezésre álló jövedelemmel arányosan képződhetnek a vállalati jövedelmek is” — írja a Figyelő augusztus 13-i száma „A közgazdasági rendszer továbbfejlesztése” című cikkében. A Figyelő júliusi, augusztusi számaiban részletesen elemzi a szabályozó rendszer új vonásait. Elemző munkákat szentel a beruházások új szabályozó rendszerének, a termelői árviszálathoz, az ár-emelések indokainak, a hatékonyság tartálékainak, az érdekelttségnek.

Régóta eszedek és várt anyagot publikált a Valóság augusztusi száma „Ifjúság és társadalom” összefoglaló gyűjtőcím alatt. A három tanulmány, „Egyetemisták, egyetempolitika, cselekvés”, „Az egyetemi hallgatók életmódjáról” és a „Szexualitás a társadalmi tudatban” (Szexuálisozológiai kutatás munkásfiatalok és egyetemisták között) sokat tárgyalt, de ma még meglehetősen feltáratlan kérdésekre keresi és próbálja megadni a választ. Az első annak a felmérésnek az eredményeit összegezi, amelyet a szerzők 6 egyetemen készítettek, melyek között a mi egyetemünk is szerepelt. Az egyetemisták politikai beállítottságát vizsgálták. A második arra a mindennap felmerülő, de eddig adatokkal, szociológiai vizsgálatokkal ritkán alátámasztott kérdésekre keresi és adja meg a választ, hogyan élnek, milyen az egyetemi hallgatók élete hazánkban? Mire fordítják idejüket? Az egyes elfoglaltságoknak milyen az intenzitása? Milyen időközben és mértékben változik a tevékenységük idő és energiarfordítása?

„A szexualitás a társadalmi tudatban” című tanulmány összehasonlítja a munkásfiatalok és az egyetemisták szexualitással kapcsolatos értékierarchiája között, többek között a szexuális kapcsolat megítéléséről, a házasságkötés feltételeiről, a boldog házasság feltételeiről. Mindhárom tanulmány hézagpótló. Sajnos, a köznapi tudatban nagyon kevés ilyen jellegű tudományos igényű munka eredménye jut el. Még az egyetemisták körében is. Pedig nagyon szükséges lenne itt a mi egyetemünkön is, hogy akár a kollégiumban élők, akár az egyetemen tanulók gondolkodásmódját, életvitelét alaposabban megismerjük és a tapasztalatokat hasznosíthatjuk. Nem lehetne ez ügyben valamit a szociológiai tanszék? Biztosan sok hallgató foglalkozna szívesen a kérdőívek elkészítésével, az anyagfelvitellel, azok elemzésével. Akár szakzseminárium, akár spec. koll. keretében is.

Egy világsiker aratót drámát közl a Nagyvilág augusztusi száma, melynek címe „Kennedy gyermekei”. Szerzője Robert Patrick egykori színész, rendező, több mint 125 darab szerzője, de csak ez utóbbi hozta meg számára a sikert, amikor is „Kennedy gyermekei”-vel megnyert egy drámaíróversenyt. S nem véletlenül. A dráma egy nemzedék történetét sűrűn össe (erre utal a cím) és a Kennedy gyilkosság, valamint a vietnami háború között eltelt időszak eseményeit meséli el a szereplőkkel. Egy jobb sorsra érdemes nemzedék, mely álmai kergetve lépett a történelem színpadára, s mely tetővadásza, határozatlansága és álmodozása miatt jutott arra a sorsra, amit a darab nagyon jól érzékelt. Patrick szavaival: „azért írtam a Kennedy gyermekeket, mert látom kellett, hogy esnek össze az ismerőseim. Egyik a másik után dermedt mozdulatlaná, s ha találkoznai akarok a barátaimmal bárba kell mennem. Egy bár... délután New Yorkban — már a szavak is a magányt vizsgálalanságot, kétségbeesést sugallnak.”

Nagyon érdekes a darab megoldása. A színen végig egy hárpult előtt ülnek a szereplők, isznak és monológokat mondanak. Maguk elé, a közönség felé beszélnek. Mind a Kennedy gyilkosság utáni korszak ifjúságának jellegzetes alakjai. A központi alak Róna, a diáktüntetésekben részt vett diáklány, de aki több templomi esküvőt tart és ma már a republikánusokra szavaz. Az ő alakja köré fűzi fel a szerző a többi szálát, melyet a Wanda, a Kennedyért rajongó, az ő halálát elmondó, irodista lány, Carla, a Marilyn Monroe babérajaira pályázó üresfejű, szőke amerikai „szuperbébi” Sparger, a Broadway színpadain fellépő színész, a művészet szerelmese és a Vietnamban katonáskodó Mark képviseli.

Ok Kennedy gyermekei és az ő életútjukon keresztül mutatja be a szerző mi történt Amerikában — 1963-tól — az elmúlt évtizedben egy jobb sorsra érdemes generációval. Nálunk az utóbbi évek során nagyon sok esetet az újabb drámaírás nehézségeiről, a nagy összefoglaló művek hiányáról. Robert Patrick drámájának közlése csattanós válasz, de a problémát nem oldotta meg. Csupán megmutatta, hogy lehet és kell is újszerűen a mai korról beszélni.

Sebők János

A Kijevi Sevcsenkó Egyetem Nemzetközi Előkészítő Tagozatán már szinte hagyományossá vált, hogy nyáron a szovjet egyetemre felvett magyar diákokkal együtt magyar oktatók egy csoportja is beül az iskolapadokba orosz nyelvet tanulni.

Az Oktatási Minisztérium éventénként 100 fő számára teszi lehetővé, hogy a Szovjetunióban (Kijevben vagy Harkovban) nyelvtanfolyamon vegyen részt. A kiutazók több mint egyharmada marxizmus oktató az ország különböző felsőoktatási intézményeiben; tanársegéd-től egyetemi tanárig, a többiek jórészt olyan kutatók, intézetek, minisztériumok dolgozói, akik rokon témával foglalkoznak.

Igy kerültem én is ezen a nyáron 45 társammal együtt Kijevbe, ahol újra valóságos diákéletet éltünk. Meg volt benne a tanulás, felelési izgalma, a házi feladat csakúgy, mint a kollégiumi romantika, baráti közösség és éjszakai nyúló beszélgetések.

Kijevben a főiskolások, egyetemisták számára egész kis lakótelep épült a peremterületen. A város egyes felsőoktatási intézményének kollégiumait itt, egy helyen találhatók. A modern, komfortos épületekben több ezer fiatal él együtt. Nyáron külföldi diákoktól hangos a környék.

Hol az egyik, hol a másik épületben szól a zene, az ének. Itt kapott helyet két évvel ezelőtt az Előkészítő Tagozat is, annak kollégiuma is, ami egy hónapig otthonunk volt.

Napi 4—5 óra kötelező foglalkozáson 6—8 fős csoportokban folyt az oktatás. Tanáraink kitűnő érzékkel vették észre rövid időn belül visszaterítő, ismétlődő hibáinkat, hiszen régóta magyar anyanyelvűek tanításával foglalkoznak. Az órák fő célja beszédkorlárs volt, de a feldolgozott anyagok mindig valamilyen nyelvtani probléma köré csoportosultak, ahol sokoldalú bemutatást is szolgálták. Ehhez nagy segítséget nyújtottak az Előkészítő Tagozat által is rendelkezésünkre bocsátott jegyzetek, tankönyvek, tananyagok.

Talán a legnagyobb hatása mégis annak volt, hogy a nyelvtanulás nem fejeződött be a kicsőntetéssel, folytatódott délután is, mint egyetlen lehetséges kapcsolatunk a „külvilággal”. Akarva, akaratlanul minden el a célt szolgálta, a közös orosz dalénekek éppúgy, mint kirándulásaink vagy múzeum- és képtárlátogatások, városnézések, beszélgetések szovjet emberekkel az étteremben, az utcán, autóbusszon, mindenütt, ahol csak megfordultunk. Legkedveltebb „tanteremünk” pedig, amit még a kevésbé szorgalmasak is rendszeresen látogattak, s amelyhez gondolom mindannyiunknak csak kellemes emlékei kötődnek, az természetesen a Dnyeper-part csodálatos homokja volt.

Madarász Gabriella

Új könyv

N. V. Fagygyejev:
KGST

E könyvet a KGST főtthkára a szervezet fennállása 25. évfordulójának a tiszteletére írta. A mű áttekintést ad a szocialista gazdasági integráció Komplex Programjának a megvalósításáról.

Alapos ismereteket ad továbbé és mű az együttműködés egyes területeinek (a tervezési, a tudományos-technikai, a külkereskedelmi, a valutáris-pénzügyi stb. együttműködésnek) a fejlődéséről, helyzetéről.

Különösen nagy érdeklődésre tarthatnak számot a kooperációval és specializációval, valamint a valutáris-pénzügyi és hitelkapcsolatokkal foglalkozó fejezetek.

A mű tömören ismerteti az egyes KGST-országok gazdaságának mai, alapvető jellemzőit.

E könyvet minden, a KGST-együttműködés és a szocialista gazdasági integráció iránt érdeklődő olvasónak ajánljuk.

Párizsi mozaik

Párizs! Mit jelent számunkra ez a szó? Egy várost a milliók közül? Egy fővárost? A távoli ismeretlen? Mi jut eszünkbe a hangort hallván? A Montmarte romantikus utcái, a Notre Dame csodálatos köcskéi, a jelképes Eiffel-torony, vagy talán a Louvre gazdag gyűjteménye. De ugyanúgy gondolhatunk a divatra, vagy mi magyarok, Párizst megjárt nagy költőinkre; Ady Endréről, József Attilára, s e város ihlette verseikre. A művészek számára mindenkor emlékeztető határoló maradt a párizsi látogatás emléke, e város légköre, felszabadító, látókörr-kitágító hatással volt művészi fejlődésükre. De hogy mit jelent egy átlag magyar, egy turista számára, pontosan megfogalmazni lehetetlen. Az itt eltöltött idő is kevés a város minden vonzóerejének feltárásához, a sajátos hangulatot, légkört éppen — hogy elkezdjük megérezni, s már indulni is kell vissza. Csak otthon, emlékeinket gyűjtögetve, rendszerezve döbbenünk rá, hogy mennyire sokat jelent számunkra is. Bizonyos nosztalgiaival mesélik ismerőseinknek: igen, Párizsban voltam a nyáron, csodálatos, lenyűgöző a város, ha még egyszer visszamehetnék...

Első találkozás a várossal — az első nehézségek

A vonaton utazó magyarok érkezési és visszaindulási pályaudvara a Gare de l'Est. A vonatból kiszállván, hosszú ideig eltartott, míg az első körültekintés után álomszerű állapotból felébredtem, s cselekvésre szántam el magam. Szálloda s diákotthon címjegyzékemből kiválasztott legelőssb helyet kellett valahogy megkeresnem. De merre induljak? A pályaudvar monumentalitása, az „ember-sűrűs, gízsi vadom” bénító hatással volt rám. A viszonylag hosszú ideje tanult francia nyelvet egy pillanat alatt elfelejtettem, s hosszú percek után mertem csak az első francia nyelvű kérdést feltenni: Merre van az információ? Csak ekkor vettem észre, hogy fölünk pár méterre, hatalmas nyíl mutat éppen a kérdészt hely irányába... Utána már minden gyorsan ment: a metróállomás, majd a szálloda megkeresése, lepakolás, s indulhatam is első párizsi sétámra.

Üröm az örömben: az árákról általában

Pár napos franciaországi tartózkodás után a gazdag élmények öröme mellett bizonyos keserűség is van bennünk, mintegy mellékhatásként. Ha azonban több hetet töltünk a francia fővárosban, érdemes az első napokat a tapasztalásra az olesőbb helyek, kedvezmények felkutatására fordítani. Van pár apróbb dolog, amivel jelentős pénznyereséget megtakaríthatunk (hetijegy a metróra, a múzeumok egy része vasárnap ingyenes, máshol diákigazolvánnyal kedvezményt kaphatunk). Persze, ha az árakat állandóan forintra számítjuk át, hamis képet kapunk: mások az ár- és bérvizonyok Franciaországban. Forintra átszámítva egy francia munkás havi keresetét, 8—10 ezer Ft átlagfizetés jön ki. Csalóka ez a szám, sokakat megtéveszt. Az árakat figyelemmel kísérve azonban rögtön világosság válik, hogy mire is költik el ezt a „rengesz” pénzt. A nálunk oly gyakori állami dotáció — kapitalista országról lévén szó — ismeretlen. Nehéz tehát egy turistának hosszabb ideig kint megélni, de hogyan? A kapott va-

Elsők előnyben!

Egy lebetőség — újságírás

Akartok mondani valamit? Akartok meg-hallgatni, cáfolni, érvelni és meggyőzni? Akartok szemtanú lenni egy-egy újságíró elindulásának? Akartok magatok is újságírók lenni? Rádió-, tv-munkatársak? És végül akartok egy-egy cikket olvasni, amely még nem ment át a nyír-báló főszerkesztő kezei között?

Nos, ha mindezt vagy ezek valamelyikét akarjátok, nézzetek be (minél előbb, annál jobb) a III. emeleti 331-es vagy 382-es szobába. Itt tanyázik a KÖZGAZDÁSZ szerkesztőség, amely sok újságíró, rádió- és tv-riportert bocsátott már útra. Az újság — és így mi is, akik zömmel hasonszórú hallgatók vagyunk, mint ti — különböző rovatokra tagolódik. Fontossági sorrendben a következőkre.

Mozgalmi rovat. A belpolitika kis részével, a bennünket közvetlenül érintő egyetemi politikával, mozgalmi élettel és ideológiai kérdésekkel találkozhatunk itt. Minden javaslat, vita, határozat és esemény érzékenyen érinti ezt a rovatot. Ha csak lehet, mi is aktívan bekapcsolódunk az ilyen vitákba előbb szobában, majd a lap hasábjain. Természetesen a bennünket érintő külpolitikai események is élénk visszhangra találnak nálunk. Egészében véve olyan ez, mint valami politikai, mozgalmi magazin.

Tanulmányi rovat: A nevében benne van: az oktatási és tanulmányi ügyek minden olyan eseményét magába foglalja, amelyet a politikai rovatban leírtunk.

Erdekes emlékezők, vizsgálatok, következtetések, nemegyszer bírálatok látnak itt napvilágot.

A legszínesebb lenne a színes rovat, ha mindenkit annyira érdekelnének a színes dolgok, hogy készek lennének azok adására is, nemcsak vételére. Röviden: ez a rovat hivatott színessé, érdekessé tenni a lapot. Portrék, érdekességek, élménybeszámolók, glosszák, az egyetemi élet alkotják a rovat zömét. Egyetemünk széles körű kultúrelétének tükré a kultúrrovat. Mint hű tükörhöz illik, elsősorban azt adja, ami van. Ezen túlmenően könyvismertetések, filmkritikák, versek és egyéb rövid szépirodalmi alkotások, grafikák jelennek itt meg.

A sport- és humorrovatot a fotózás és karikatúra-rajzolás lehetőségeit — úgy gondolom — nem kell különösképpen kommentálni. Rajzolni tudók, használatok ki az újság lehetőségeit!

Még egy éve sincs, hogy megszületett a hírvonat. Rövidebb hírekről, eseményekről adunk itt tájékoztatást, főként egyetemi életünkkel kapcsolatban. Ezek után bő választék áll rendelkezésükre: ki hova szeretne bekapcsolódni. Középiszkolai újságírói múlt nem akadály. Sőt! Interjú, riport, beszámoló, cikk, tudósítás, glossza, tárcs, vers, karikatúra, próza, humor, fotó és minden egyéb, amit elbí az újság, otthonra talál itt.

Válasszatok! Jelentkez-zetek a 382-ben!

Közgazdász szerkesztő

luta kevés ahhoz, hogy Franciaországban úgy „kihúzzunk egy hónapot, mintha Magyarországon élnénk. Az említett kedvezmények felkutatásával pár napot talán nyerhetünk, de nem „ingyen”: vasárnap az ingyenes múzeumokban nagy tömeg van, zavartalan művelvezetről az állandó tolongásban szó sem lehet. Kérdés: a nyereség (pénz) vagy a veszteség (zavartalan nézegetés) a nagyobb? A hétfőjegynek is van egy apró hibája: mindig ugyanazon a metróállomáson kell felszállni — ez azonban minden nagyobb nehézség nélkül, egy kis gyaloglással, megoldható.

Családi fénykép a Mona Lisa előtt

Akarmennyi ideig is van egy turista Párizsban — egy hónapig, vagy csak egy hétig — az első napok mindig múzeumlátogatással telnek el. Hátha később nem sikerül, vagy nem lesz rá idő. Biztos ama biztos! Járjuk a múzeumokat szakadatlanul. És ha „véletlenül” éppen vasárnap van, a múzeum gyűjteményén kívül a magyar nyelv szépségeiben, honfitársunk tállékonyágában is „gyönyörködhetünk”. Ime egy bizonyíték: Gyantúlanul sétáltam a Louvre-ban, amikor innen is, onnan is magyar beszéd hallatszott, vagy éppen a szembejövők is ugyanazt az útikönyvet szorongatták kezükben, mint én. Amikor abba a terebe értem, ahol Leonardo da Vinci csodálatos alkotása, a Mona Lisa található, furcsa epizódra lettem figyelmes. Egy öttagú család igyekezett egymást lefényképezni a festmény előtt, ami csak nagy nehézségek, türelmes várakozás árán sikerülhetett az arra sétáló állandó „zaklatásai” miatt. Aztán egy alkalmas pillanatra mind az öten a kép előtt álltak, s egy hatodik — új szereplő — vezette el a fényképezést apró művelettel. Harsány köszönetnyilvánítás — magyarul, vidám beszélgetés; ha jól sikerülne talán még ki is nagyzhatnánk! — s ezzel tovább is ballagtak. Most már kezükben a bizonyíték: voltak a Louvre-ban! Kicsit megszegyenülten mentem tovább: én is magyar vagyok. Úgy érzem, a rosszalló fejszóvalások nekem is szólnak, nemcsak annak a „kézzelfogható bizonyítékot” gyűjtő családnak.

Politizáltunk

Sok fiatalal beszélgettem, illetve próbáltam beszélni. Igaz, több volt közöttük a külföldi, mint a francia, de egy dologban megegyeztek. Mindannyian kapitalista ország diákjai, illetve dolgozói. Ha csak beszélgető partnereim száma alapján próbálnám általánosan megfogalmazni problémáikat, jogosan merülne fel a legyszerűsítő vádja. Ha azonban az egyes beszélgetéseket egymás mellé teszem, a témák, kérdések furcsa azonossága mutatkozik meg. Amikor először beszélgettem egy 19 éves francia lánnyal, nagyon elcsodálkoztam nézetein, fejtegetésein: sokat olvasott a kínai forradalomról, szíriente ez az ideális forma Franciaország számára is. A szélsőbal híve, hogy pontosan melyik csoportosulásnak, nem konkretizálta. Céljuk: forradalommal megszüntetni a fennálló társadalmi rendet. Hogyan, mely osztályokkal, csoportokkal szövetségben, válasza homályosok maradtak. Kérdései arra irányultak, mit fogok csinálni az egyetem után, lesz-e munkám egyáltalán. És mennyire csodálkozott, mikor azt a választ kapta, hogy lesz, sőt, még lehetőségek is van a választásra. Ez kicsit erős volt: arról már hallott, hogy a szocialista országokban „kisebbségi munkanélküliség”, de úgy tudta, hogy akinek munkája van, azt mind központilag határozzák meg. Ezt főleg az egyetemet végzettekre tartotta érvényesnek.

Egy kis figyelmeztető

Különböző megfigyelések,

statistikai és egyéb vizsgálatok alapján kimutatható, hogy a testnevelés és a sport iránti érdeklődés, és ezzel együtt a mozgásigény fiatalosságunk körében rohamosan csökkent az utóbbi években. Legfőképpen vonatkozik mindez ránk, egyetemistákra.

Többek véleménye szerint ez a megnövekedett szabad idő következménye, mások szerint a lecsökkent szabad idő. Létezik ezenkívül még legalább ötvenféle magyarázat, ha a vonzóbb szabadidő-eltöltési formákról, hol a sport általános válságából, hol a szűkös létesítményhelyzetből kiindulva. Nos, én nem tudom melyik ezek közül a legjobb magyarázat, de bizonyára mindegyiknek van némi objektív alapja. Ez a cikk, még ha százszor ilyen hosszú is lenne, akkor sem tűzhetné ki feladatául a felvetett probléma teljes és kimerítő megválaszolását, sem annak eldöntését, hogy most azután tényleg mit is kellene tenni a káros tendencia megállítására. Mert hogy káros tendenciáról van szó, az, ha semmi másból, de azokból a statisztikai felmérésekből nyilvánvaló, amelyek az egyetemisták — és általában a fiatalok között — egyre inkább általánossá váló mozgásszervi és egyéb betegségekről, a fiatalság testalkatának deformációjáról tanúskodnak. (Ez utóbbi talán magyarázatra szorul: a TFKI által rendszeresen végzett vizsgálatok alapján kimutatható, hogy a test átlagmagasságának növekedését nem kíséri a test körméreteinek megfelelő változása.)

A „pálcikaember” lesz a XXI. század legfontosabb „találománya”? Azért remélhetőleg nem!

Szeptember 15-én új tanév kezdődik az egyetemen. Több száz elsőéves kezdi meg tanulmányait, és ha hinni lehet a statisztikai adatoknak, akkor rájuk, új elsőökre, még inkább vonatkoznak az előzőekben említett jelenségek. Tehát ez az írás egy kis-

sé figyelmeztető — köszöntő helyett.

Figyelmeztető arra, hogy elsősorban rajtatók múlik, hogy ezen jelenségek az évek múlásával törvényszerűsége válnak-e, vagy pedig a jelen időszak lesz az, amikor egy egészen más előjelű trend kialakulását állapíthatjuk meg. Elsősorban a mi egyetemünkön természetesen, de mivel sok minden összefügg sok mindennel, ez egy általános pozitív irányú változás jele is lehet. Nem mondom azt, hogy a feltételek minden tekintetben — személyi, létesítmény- és pénzügyi vonatkozásban — adottak ehhez. Erről szó sincs, sőt különösen a két utóbbi tekintetben csak a meglévő lehetőségekkel kellene élni, az még egyenlőre ábránd, hogy mindenki igényli a testedzést és a mozgást, megtalálja a számára leginkább megfelelő sportágat vagy testnevelési formát.

A fő feladat,

hogy azok részére, akiknek már középiskolás korukban igényük vált a mozgás, lehetőséget biztosítsunk ennek kielégítésére. De ehhez a ti segítségetek, ötleteitek, szervezőkészségeitek is szükségesek. Nem kell feltétlenül megvárni azt — ahogy a kissé elcsépelet közmondás mondja, hogy

Bemutatjuk a KSC-t

Elsőéveseink kedvéért néhány sorban szeretném bemutatni egyetemünk sportegyesületét, a KSC-t. Remélem, jó néhányan azok közül, akik most kezdik el az egyetemet, aktív tagjaivá válnak valamelyik szakosztálynak, és még többen rendszeres szurkolóivá a KSC-mérkőzéseknek.

A klub elnöke:
Molnár Sándor,
a testnevelési tanszék vezetője.

A klub színe: piros-fehér.
A szakosztályok a következők:

ASZTALITENISZ:
Női csapatunk a Budapest

a „hegy menjen el Mohamed-hez”. Nem kell feltétlenül szükséges minden sportolási alkalom megteremtéséhez a testnevelési tanszék, az egyetemi tömegsportbizottság, a kári sportfelelősök segítségét várni. (Persze az utóbbiak azért dolgozhatnak sokkal jobban is.)

Mert, ha a mozgásos tevékenység egyre inkább rendszeressé és igényűvé válik, akkor az említett szervezetnek és az itt dolgozóknak is sokkal könnyebb a helyzetük, és nem fordulhat elő az elmúlt évek gyakorlata, amikor egy-egy kári bajnokság megszervezése valamilyen sportágban, csak óriási nehézségek árán sikerül. Arról nem is beszélve, amikor nem sikerült megrendezni — jelentkezők híján.

Egyszóval: együtt próbáljunk meg tenni valamit azért, hogy a testnevelés és sport végre visszanyerje valószínűsített „szigorú értékrendszerünkben”. Ha semmi másért nem, hát azért, hogy ne váljon belőünk végképpen „homo ludens” a „homo sapiensből” — mert, ha így lesz, akkor néhány éven belül az egészségügyi statisztikák fogják kitölteni a napilapok sportrovatainak jó részét, aggasztóbbnál aggasztóbb adatokkal egészségügyi állapotunk alakulásáról.

Ujvári József

BŰN-E AZ „ERETNEKSÉG”?

Kirándulás az „ÉLETBE”,
avagy egy szakmai gyakorlat tanulságai

A munkatudományi tanszék jóvoltából renthagyó szakmai gyakorlaton vehettem részt a nyáron az Országos Vezetőképző Központban. Azért renthagyó, mert nem lehet egy hallgató számára szakmai gyakorlatról beszélni olyan intézmény esetében, amely a hazai felső szintű állami és vállalati gazdasági vezetők szakmai és ideológiai továbbképzésével foglalkozik.

Az 1974/75-ös oktatási évben 745 magas beosztású dolgozó végzett különböző tanfolyamokat az OKV-ban, 48 vállalati vezérigazgató, igazgató védte meg szakdolgozatát és ezzel országosan 118-ra emelkedett az OKV-diplomás vállalati vezetők száma.

Ismeretes, hogy a XI. kongresszus megkülönböztetett figyelmet fordított a vezetés színvonalára; a vezetők politikai, szakmai, s talán legfőképpen emberi — vezetőképesség és magatartásbeli, erkölcsi — megfelelőségére. Ebből is következik, hogy ma Magyarországon akkor korszerű a vezetés és szervezés, ha a fejlett szocialista társadalom felépítéséből adandó feladatokhoz igazodik.

Az OKV sokrétűen felkészíti a tanfolyamain részt vevőket erre a feladatra. Mivel válasszunk témával nem foglalkozhattam, elsősorban a vezetők pszichológiai képzésének tanulmányozását tűztém célt. E témakörben a szakmai cikkeket, tanulmányokat, doktori és kandidátusi értekezéseket gazdag tárháza áll rendelkezésemre. Ez a kérdés mindinkább előtérbe kerül a Szovjetunióban is. Igen érdekes például a kijevi Sztrojdzormas gyár belső vezetőképzési rendszere, ahol konkrét munkahelyi szituáció, személyes kapcsolatok elemzésével fejlesztik a vezetőkben a pszichológiailag tudatos cselekvőkészséget. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy mindez nagymértékben hozzájárul a kedvező munkahelyi légkör kialakításához, az üzemi demokrácia erősítéséhez.

E témába vágóan sok érdekes magyar szakcikket is olvastam. Legjobban talán dr. Varga Károly: Teljesítmény-összörnyének sokaságával és fejlettségével, ha nem a fejekben és a kezekben felhalmozott tudás, készség, jártasság, a „human capital”, a gyémántnál is értékesebb „szürke anyag” mennyiségével mérjük — kezdődik a tanulmány. Kifejti a továbbiakban, hogy nemcsak a szaktudást, hanem az egész embert (I), értékeivel, motivációival kell számításba venni. Különböző forrásokra hivatkozva részletesen foglalkozik a teljesítmény- és a hatalomorientált vezetőtipusokkal. Ahol a teljesítményorientált személyek nagyobb arányban vannak magasabb pozíciókban, ott a vállalat termelékenysége, nyeresége általában stabilan növekszik, fordított esetben pedig csökken. A hatalomorientált ember ugyanis rendszerint olyan munkatársakat választ maga mellé, akik tehetségükkel és ötlettelenségükkel nem veszélyeztetik pozícióját és ez így az egész kollektíva rovására megy.

Az OKV-ban olvasott cikkekből, tanulmányokból az is kiderül, hogy ma még hazánkban is sok gazdasági vezető, közigazdász vesztődik bürokratikus részletekkel, apróságokkal a helyett, hogy a nagy összefüggésekre figyeljen. Először is, hogy széles látókörű beosztott szüved kicsinyes főnököktől. Általában, hogy bizonyos munkát valaki mennyire érez egyhangúnak, illetve az egyhangúság mennyire terhes számára, mennyire igényel változatosabb, tartalmasabb tevékenységet, nagymértékben tanultságának, személyiségének függvénye. Minél több készséget, képességet érzi valaki kiaknázatlannak — egy adott munka mellett —, annál jobban szenved az egyhangúságtól. Ugyanakkor, nem lehet alkotókészséget, nagy horderejű döntéseket várni olyanoktól, akik tudásának a rutinmunka felel meg, és ambíziójukat is ez elégíti ki. Úgy tűnik, hogy az emberi kiválasztódás rostáin — az iskolai felvételektől egészen a különböző

kinevezéseket hozó szerv döntéséig — ma még a személyiség háttérben maradhat és nagyon sokszor háttérben is marad a különböző „technikai” képességeket, szaktudást bizonyító papírok mögött.

A vezető legyen politikailag, szakmailag, erkölcsileg, emberileg megfelelő — ez szocialista társadalmunk követelménye, de a gyakorlatban meg kell vizsgálni, hogy adott esetben ez mit jelent, oda kell figyelni arra, hogy a fogalmak belső tartalma, jelentése állandóan változik. A politikai és szakmai alkalmaság mai fogalmait közé már beletartozik a fogékonyság. Az alkotóképesség ugyanis képzelőerőt feltételez, ez viszont idegi és lelki-szellemi természetű fogékonyságot olyan lehetőségek iránt, amelyeket az átlagember nem vesz észre, vagy nem méltányol. Az idegi fogékonyság azt jelenti, hogy emberek vagyunk a környezetünkkel szemben, a lelki-szellemi fogékonyság pedig azt, hogy elménk nyitott, nincsenek bennünk előítéletek új szempontok, illetve gondolatok iránt. Az alkotóképes embereket a teremtő kíváncsiság hajtja és szinte a lehetetlennel játsza is meg tudják változtatni „elképzelésüket”. Jellemzi őket a többirányú szakértelem. Hogy választott szakmánknál maradjunk, az igazán alkotó közegeknek otthon kell lennie a műszaki tudományokban is és nem mozoghat idegenül humán területen sem.

Több szakdolgozat foglalkozik azzal a látványos ellentmondással, hogy az alkotóképes emberek önálló gondolkodásuk következtében gyakorta összeütköznek feletteseikkel, kollégáikkal, „tekintélyes szervekkel”, mert csak azt hajlandók elfogadni, ami ésszerű.

Magyarországon az 1968-ban bevezetett új gazdaságirányítási rendszer azok közé a változások közé tartozik, amely néhány vonatkozásban már új megvilágításba helyezte a korszerű vezető típusát. Így például előtérbe került a kezdeményező-készség, a rugalmasság, a változó piaci-gazdasági körülményekhez való gyors alkalmazkodás képessége, a különféle érdekek összeegyeztetése.

Eppen ezért a mai vezető nem törekedhet tehát a „biztonsági játékra”, ha azonban hiányzik belőle az alkotó képesség, elfordul, hogy teremtő szellemű alárendeltjei ötleteit nem tudja értékelni, vagy azért, mert nem érti meg őket, vagy azért, mert fél, hogy le kell térni a „kitaposott útról”. Mindennek azután az a következménye, hogy a vállalat fejlődése lelassul, sőt, a mozgékonyabb munkaerő másfelé orientálódik. Az alkotó gondolkodók sok helyütt „eretnekeknek” tűnnek, akik nem tudnak beilleszkedni környezetükbe, holott ők jelentik az élesztőt, amely a finom liszt mellett elengedhetetlen tartozéka a jó kenyérnek, ők azok a szakemberek, akik megtestesítik a politikai, szakmai és emberi alkalmasság mai fogalmát és értelmezését.

Beszámoló cikkhez mérten talán hosszadalmasabb viszonyítva mégis rövideen az elmondottakban foglalhatom össze szakmai gyakorlatom tanulságait; megtanultam: a formális munkafegyelmél fontosabb, hogy szellemünk háza táján uralkodjék példás rend. Mivel fejlődésünket nem tervezhetjük az előzmények statisztikus meghosszabbításaként, a változó világban úgy kell az új követelményekkel, az új gondokkal szembenézni, hogy figyelmünket a lényeges dolgokra összpontosítsa elvonjuk a mellékéstől, a lényegtelenről. Ugyanakkor a jó vezető mérceje ma is változatlan: hatalmi posztját úgy kell betölteni, hogy mindig tudja, ez a hatalom nem személy szerint az övé, hanem a munkásosztályé. „Ők csak megbízást kaptak arra, hogy a munkásosztály hatalmát biztosítsák, védjék és érvényesítsék. Ez nem személyes hatalom, hanem szolgálát.” — Kádár János mondta ezt a kongresszuson vitázó beszédében, s az OKV egyik feladata, hogy erre a szolgálatra felkészítsen.

Koncz János

Utána egy spanyol fiúval találkoztam. Ismét meglepetés, de most azon, hogy szinte még sorrendben is megegyezően, ugyanazokat a kérdéseket tette fel, mint előző beszélgetőpartnerem. Voltak persze „egyéni” kérdései is. Például: nem értette, hogyan lehetek én is ugyanolyan kopott farmerben, mint ő, úgy hallotta, ez nálunk tilos. Kicsit kitérve fogadtam, hogy nálunk a fiatalok nagy részének mindennapi öltözete éppen a farmer. További vitapartnerem esetében a csodálkozás már elmaradt a három-négy „standard” kérdés, téma mindig „bejött”, persze, néha új kíséretében. S éppen az állandó kérdések alapján lehet általánosítani a kapitalista országok diákjainak, fiataljainak problémáira: egyetemisták esetében a legnagyobb gond az elhelyezkedés; addig tanulnak, amíg akarnak; bármikor szakot változtathatnak, újat kezdenek el — mert mint egyikük elmondta: „diákként biztonságos a megélhetés, mint dolgozóként”. Igaz, beszélgetőpartnerem mind a középosztályból származtak, így pusztán a problémafelvetéssel foglalkoztak, a megoldással már nem, az ő megélhetésük szűlő részről biztosítva van. Sokat olvastam Kínáról is, hiszen napilapok, hetilapok szárai ontják az információkat, így tulajdonképpen nem is kellett volna csodálkoznom, hogy ennyire érdeklődnek a kínai helyzet iránt. Csak... és itt egy kis önkritika: az én felkészültségem hiányos volt Kínával kapcsolatban, így érvelésem sem annyira konkrét tényekre, számokra támaszkodhatott.

A Quartier Latin, a Notre Dame és a Sacré Coeur — este

A párizsi éjszaka leglátogatottabb helyei ezek. (Persze, csak az éjszakai bábok, mulatóhelyek után, ahová fiatalok többnyire nem járnak). A Quartier Latin — a diáknegyed, ahol éjjel is tudunk hanglenni, könyvet, kenyeret, vagy éppen ruhafeléseget venni. Mindez a boulevard Saint-Michel (Szent Mihály út) s környékén található, ahol Ady is annyiszor sétált. Most csak a turisták áradó tömegével találkozhatunk szüntelen. Nyár volt, augusztus. A sötétedés közeledtével a Notre Dame környékén kis, majd mind nagyobb csoportok képződtek. Egyik helyen négerek doboltak, másutt az arabok, és egy külön kis helyen spanyol nyelven énekeltek minden este. Kezdetben csak páran voltak, de a szomorú dalok minden spanyolt e helyre vontak. Később már jó 50–100-an üldögéltek itt, többnyire spanyol turisták, emigránsok, s csak pár idegen. Az éneklést időnként szenvedélyes vita váltotta fel, majd röpcédulákat ösztöngattak, a tiltakozó gyűlések idejét köztették. Éneklés közben mindenki átvette a dalok melankóliáját, a vitákat azonban belső tűz táplálta. Érezni lehetett az egésznek a sajátos hangulatát, a vitaközörs — jól lehet talán először találkoztak — összetartozását. Mint elmondták, Párizsban nincs magányos spanyol, e helyen mindig barátokra találhatnak. Erdemes még a Sacré Coeur bazilikáról szólni pár szót. Nem annyira magát az épületet elemelve, inkább az est hangulatáról beszélni. Egy viszonylag magas dombon emelkedik fehéren, méltóságteljesen a Montmartre többi; más hangulatot idéző kisebb épületeinek ellentétéért. Este azonban a hideg hangulatot az itt letanyázó fiatalok csoportjai, a felhangzó zene, énekszó barátságosabbá, otthonosabbá teszi. Felejthetetlen élmény! Mögöttünk a hófehér kötőmög, alattunk a város csillogó-villogó fényei. S közben a különböző nyelvű dalok halk összemosódása.

Kocsi Ilona

U. J.

Figyelünk eléggé a kollégiumokra?

Az elmúlt napokban gyakran fordultak hozzám, mint volt DB-taghoz, hogy adjak felvilágosítást a kollégiumi helyzetről. A kollégisták más DB-tagokat is megkerestek, a telefonon is gyakran csörgött. Volt aki interurbán, vidékről tárcsázott. Általában a következőket kérte: „Felvettek? Mikor lehet beköltözni a Kinizsibe? Miért nem küldtetek értesítést? Mi lesz azokkal akik szeptembertől a Rádayban laknának?”

Mint ismeretes a Kinizsi utcai kollégium idén nyáron Expressz hotelként működött és működik szeptember 15-ig. A kollégium gondnokjének tájékoztatása szerint ez azt jelenti, hogy a kiköltöztetés eddigi tapasztalatai alapján a beköltözést csak szeptember 16-án, délután 2 óra körül lehet megkezdeni. Valószínű, hogy minden igyekezet ellenére a szobákat sem tudják kitarítani, és az ágyneműért is várakozni kell majd. A korábban érkezőket megpróbálják elszállásolni, de mivel a szálló teltházzal dolgozik, erre nem sok a remény. Arra a kérdésre, hogy mi történik azokkal — akik mégis feljönnek az évnvítóra, de szállást már nem kaphatnak — határozott választ értesíttem most kaptam. Az egyik DB-tag szerint „Jegyléjebb sentitést küldünk, hogy az évnvítóra még ne jöjjenek fel!” (?) Megoldhatatlannak látszik annak a mintegy 50 főnek az elszállásolása is, akik a balatonlellei vezetőképző táborból érkeznek vissza 15-én. „Talan nekik sikerül helyet biztosítani a folyamatosan felszabadult szobákban.” A kérdés azonban továbbra is nyugtalanító, mi lesz a többiekkel?

A Ráday utcai kollégium ebben a tanévben a minisztériumi utasítás értelmében már nem fogad diákokat. Azok a hallgatók akik itt laktak volna, ebben a tanévben a Makarenkó ill. a Veres Pálné utcában kapnak elszállásolást. Az elsősök Törökbalintra mennek. Sajnos férőhelygondok itt is várhatók. A tájékoztatás szerint ugyanis kollégiumaink kb. 50 fővel kevesebb helyet tudnak biztosítani az idén, mint tavaly.

A Ráday utcai kollégium augusztus 31-én zárta be a kapuit. Jó néhány Budapesten dolgozó, család- és egyéb körülményei miatt kollégiumban lakó diák — „került így az utcára”. Mi lett az ő sorsuk? Akikről tudok: egyikük éjszaka dolgozik, hogy szállása legyen. Másikuk érdeklődött más kollégiumokban, de az egyik helyen a portásnő fel sem engedte, az illetékesekhez. „Utasítás van rá” — mondta. (?) Másokat azzal utasítottak el, hogy „Ha Kinizsra, forduljon ez ügyben a Kinizsre.” A Kinizsiben azonban, és ezt mindenki tudja, telt ház volt. A Ráday nem üzemelt, Törökbalinton KISZ-tábor volt az elsősöknek szeptember első napjaiban. A terhelés, a gondok tehát nagyok, ilyenkor csak emberséggel lehet segíteni. Ez azonban úgy látszik hiányzik néhol.

Végül egy kérdés a DJB-hez. Mit tettek azért, hogy segítsenek annak az ötven diáknak, (és a többieknek az érdekében is), akiknek nem sikerült helyet biztosítani a kollégiumokban és akik közül van, nem is egy, aki csak most tudja meg ezt a szomorú tényét. Ezt bizonyítja a sok nyugtalan telefonálás is. A nyár utolsó napjaiban sokan kopogtattak a szerkesztőség ajtaján szállás ügyben. Elsősök, felsőbb évesek egyaránt. Sajnos eredménytelenül. Segíteni mi nem tudunk. (Szemben velünk az EB-szobája zárva volt.)

A kérdés tehát amit az egyik érdeklődő tett föl, mindenképpen jogos „Figyelünk eléggé a kollégiumokra?”

Sebők

Kiküldött munkatársunk jelenti a Marsról

Nyilvános házi lovagvá utés a Mars Károly Űrgazdasági Akadémián

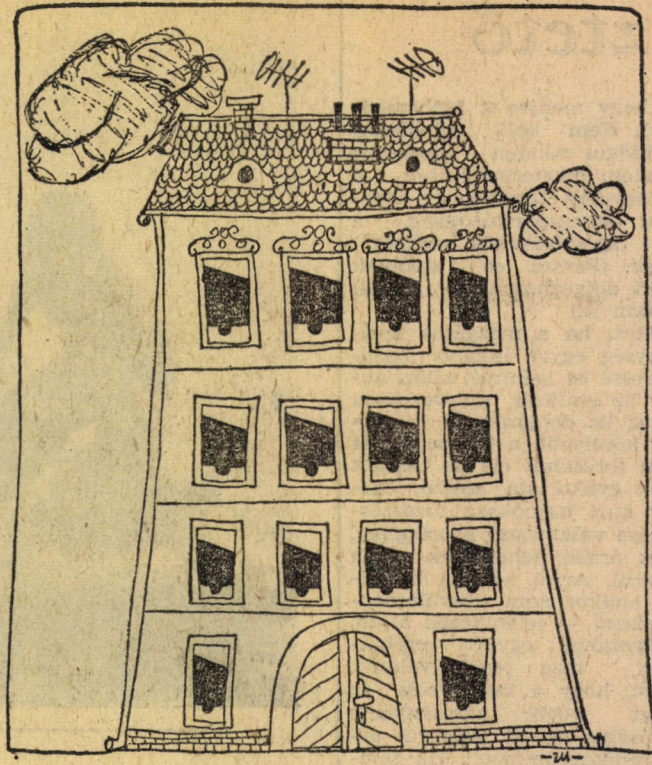
Az akadémia szépen dekorált díszudvarán nagy esemény előkészületei folynak. Miközben a ceremóniamester az útesre várók 842 fős csapatát igyekszik szabályos alakzatba tömöríteni, a hozzátartozók és barátok, valamint az érdeklődők (nem kaptak mozijegyet) izgatott szibongással vivják harcukat a korlátozott számú ülőhelyek megszerzéséért. Néhány percelt 24 óra előtt végre sikerül beérnie az útesdöntőket a kissé szűkre szabott kivégzési négyzetbe és megkezdődött a ceremónia. A program első számú tréfás vetélkedő: le tudják-e tépni az egybegyűltek a kacagányt a díszasztal felé furakodó díszelnökökről. Nem sikerül. Az akadémiai méltóságok sértetlenül foglalhatják el helyüket a díszasztal mögötti díszszékekben. Felhangzik az ünnepi zene, majd az ünnepi megnyitó. A jelöltek sorsa az asztalhoz járulnak, ahol megkapják a lovagi diplomát és a vele járó kézfogásokat. A diplomára mindenki igényt tart, a kézfogásra nem. Most derül ki, milyen jó, ha egy lovag nemcsak írni, olvasni is tud. Így leolvashatják a ceremóniamester ajkáról a nevüket, amit egyébként nem hallanának az ünnepi ricsajban. A közönség aktívan követi az eseményeket. „Pistike, már megint bepissitél?” „Nézétek, a nagyapát most ütök lovaggá!”

„Lajos, a Matrózban várunk!” Az ünnepség után gyors felmérést végeztünk az útesdöntő lovagok között. Miért és hogyan?

Bár végigkérdeztünk mindenkit, aki a jószághorkományzó hivatal előtt arra várt, hogy lovagi címet igazolványjába tüstént bejegyezzék, egyetlen címkorra sem bukunk. Kivétel nélkül mindenkit nemes célok vezettek. Az űrgazdaság fejlődésének meggyorsítása, fontos vállalati feladatok megoldása, a tudományos országlánkörmök közzéjárása volt a fő indíték. Különböző kemény munkával szerzett új címük több kiadást, amde változatlan bevételt hoz az elkövetkezőkben az új lovagoknak. Több borralalót kell adni majd a borbélynak, a szerelőnek stb. (a Marsra még van borralalót).

A hogyan kérdésre még a hölgyek is férfias választ adtak. Kemény, kitaró munka, helytállás a munkahelyen, a családban, a barátok (barát-nők) körében — bizony ez tiszteletet parancsol. Mennyi gond, mennyi akadály! Jól kell tenni választani, ez a legfontosabb. Meg opponenst. Túl kell esni a vizsgázatokon! Az áldomás is maga egy vagyont! És még sorolhatnánk tovább. A lovagi címet nem adják ingyen!

Dr. Sz. E.

Az ablakon kihajolni veszélyes! Halász Géza rajza

Sportprogramok

A IX. kerületi Tanács VB Testnevelési és Sportfelügyelőség rendezésében

A IX. kerületi Természetbarát Szövetség változatos, színes versenynaptára a rendszeres túrák mellett az alábbi kiemelkedő ünnepi túrákat szervezi:
— 1975. IX. 7-én a már hagyományossá vált (Újpesti Spartacus) „Békédtúrához” csatlakozik, mely a Börzsönyben, Csóványoson lesz, ahol a résztvevők emléktünettségben vesznek részt.
— IX. 12-14-ig a „Természetkedvelők Budapesti Találkozója, Táborozása” lesz Budakeszin, a felszabadulás 30. évfordulóján, nyolc ország fővárosai képviselői részvételével.
— X. 4. Természetbarát szakosztályvezetők „Őszi Tanácskozása”, Lajosforráson, s ugyanitt 5-én a IX. ker. Természetbarátok Találkozója.
— XI. 2-án „November 7.” emléktúrát rendeznek a Pilisnyeregben.

— Ezenkívül a szövetség táborozás szakosztálya VII. 20-án Szegeden a „Vörös Kupán”, VIII. 20-án Győrben a „Rába Kupán” (Alkotmány ünnepére), IX. 21-én „Óbudai Rallye”-n vesz részt.
— „Delfin Könyvbúvár” szakosztály VII. 18-20-án Országos Könyvbúvár bajnokságon (uszonyos és búvárúszó) vesz részt Tatabányán.
— VII. 24-27-én Országos Könyvbúvár bajnokságon (tájékozódási) Gyékényesen szerepel.
— „Ságvári Endre” emléktúra, valamint a november 7-i pilisnyergeri emléktúra.
— A „Flóra” nyugdíjas csoport is részt vesz a csóványosi emléktünettségben és a november 7-i „Pilisnyergeri” emléktúrán.
— A IX. kerületi Asztalitenisz-szövetség a versenynaptár szerinti felnöti és ifjúsági csapatbajnokságokon kívül:
— X. 20-21-én a IX. ker. Mester

u. 67. sz. alatt bonyolítja le a kerületi férfi és női, egyéni és csapat „Munkahelyi spartakiádót”.
— Páger László-emlékversenyt rendeznek, a nemrég tragikusan elhunyt társadalmi aktívánk emlékére (aki a Bp-1 és a IX. kerületi asztalitenisz-szövetség tagja, valamint a Fővárosi Vegyipari SK szakosztályvezetője és aktív versenyzője volt) október 12-én a Mester u. 67. sz. alatt.
— November 7-e tiszteletére a XIV. ker. ellen férfi-női válogatott versenyt rendeznek Zuglóban, XI. hó 7-én, valamint KISZ fiú-lány egyéni versenyt a Mester u. 67. sz. alatt XI. hó 13-16-án.
— November 24. a KMP megalkulásának tiszteletére középiskolás fiú-lány kupát rendeznek XI. hó 30-án a Mester u. 67. sz. alatt.

— Ugyanitt bonyolítja le az Úttörő Olimpiai XI. hó 29-30-án.
— A képzésről sem feledkeznek el, X-XII. hóig játéktevéteit és gyakorló edzői tanfolyamot szerveznek.
— A IX. ker. Kézilabdásövetség a csapatbajnokság mellett november 7. tiszteletére 1 héten át tartó női-férfi kupamérkőzést rendez, mely két csoportban 8-8 csapatot lesz lebonyolítva. A verseny november elején kezdődik, színhelye Ferencváros Vasutas tornaterem, IX. ker. Péceli út 2.
— A IX. ker. Labdarúgó-szövetség november 7. tiszteletére kispályás villámturnát rendez egy később kijelölésre kerülő időpontban.

— A „Munkahelyi spartakiád” kerületi döntőit a IX. hónapban rendezik.
— A IX. kerületi Sakkszövetség november 7-e tiszteletére egy sakknyerges részvétellel szimultán sakkversenyt rendez a IX. kerületi vállalati és intézményi dolgozóinak részére, a szokásos csapatbajnokság mellett.
— Ünnepes, hogy ezeken az ünnepi rendezvényeken mindig nagy számmal vesznek részt kerületünk dolgozói, amely elősegíti törekvésünket a haladó hagyományok ápolására és tiszteletben tartására.

Fejszs Endre,
a IX. ker. MFPS vezetője

Ostromállapot Színes, szinkronizált francia film

Az események egy hét leforgása alatt következtek be. Uruguayban a tupamarók három embert tartóztattak le: a brazil konzult, a követségi másodtitkár és egy amerikai, Philip Michael Santorét. A másodtitkár és a konzul megmenekült, de az amerikaiak a hét végén holtan találták meg a rendőrség emberei.

Ki volt Santore úr és hogy került az országba? A kérdést az újságírók intézik a belügyminiszterhez, aki az amerikai halálát közönséges bűnténynek

mindent elkövetnek, hogy megtalálják Santorét, a rendőri razzia, a katonaság bevetése, ostromállapotot idéző a városban. Brutális támadást intéznek az egyetem ellen, ahol feltevések szerint a gerillák tartózkodnak. Hiába fokozódik az erőszak, nem tudják kinyomozni, hol tartják fogva Santorét, pedig afflőtt a pincefőnök is elhaladnak, ahol az amerikaiak őrzik.

A fokozódó erőszakra válaszul haladó szellemű képviselők a parlamentben követelnek

A film főszereplője, Santore: Yves Montand

tekint. Az ország vezetői erre a kérdésre nem is adhatják meg a választ, nem leplezhetik le Santore tényleges működését.

Hogy mit keresett Santore Uruguayban, erre a tupamarók adják meg a feleletet, amikor a férfít magukkal hurcolják és kihallgatások során szembesítik a múltjával. Egy kopár pincefőnök mintegy bírósági tárgyaláson hangzának el a vádpontok az amerikai ellen, s ezek lépésenként leplezik le az igazi arcát. A gerillák alapos munkát végeztek, Santore foglyul ejtése előtt egy dosszié anyagot gyűjtöttek össze működéséről.

Nemcsak a gerillák, de az újságírók is ki akarják deríteni Santore kiletét, tevékenységi körét.
A vallatások során azonban feltárat az igazság. Santore a latin-amerikai országokban mindenütt a rendőrségnek adott tanácsokat. Vajon véletlennek tekinthető-e, hogy ostromállapotok alatt fegyveres felkelések robbantak ki? A rendőrség új eszközök birtokába jutott, tökéletesedett a

az Amerikai Fejlesztési Segélyszervezet működésének betöltését, felszólalásokban rámutatnak, hogy a szervezet tevékenysége egyre nagyobb beavatkozást jelent az ország belügyeibe.

A tupamarók is tényekkel akarják bizonyítani Santore bűnösségét. A volt rendőrfelügyelő nem tagadja vallatói előtt, hogy az Egyesült Államokban a Nemzetközi Rendőri Akadémián előadásokat tartott. Kénytelen elismerni azt is, hogy ő maga is küldött embereket oda — tanítvánnyal aztán megismerkedhettek a modern kínzóeszközök széles választékával. A tehetséges növendékek sorába tartozott Lopez kapitány, Montevideo rendőrfőnöke is, aki híven ülteti át a gyakorlatba mestere tanácsait.

Diáklányokat ütlegel, titkos klubot alakít, amely a Klux-Klan hagyományok jegyében a „nemkívánatos elemeket” egyszerűen kivégzi.

A gerillák, hogy kikénezszerítsék a kormánytól követelésük teljesítését, elfognak még egy amerikai a szervezettől.

Jelenet az Ostromállapot című filmből

vallató technikájuk, az amerikai beavatta őket a fizikai kínzás titkaiba, meztelenre vetkőztetett foglyok vonaglottak az elektromos áramütések hatására. Santore ezeket az eseményeket a véletlen összejátszásának tulajdonítja.

A tupamarók kommunikében adták tudára a kormányt követeléseiket. Foglyukat csak a politikai rabok szabadon bocsátása esetén engedik el. Ez a követelés alkotmányos probléma elé állítja a köztársasági elnököt, mert a politikai foglyokat csak úgy engedhetik szabadon, ha az elnök az amnesztiát megszavaztatja a parlamenttel. A képviselők ebbe nem fognak belenyugodni, és az elnök lemondását fogják követelni.

Eközben a hatóság emberei

De minden hiába, mert a rendőrség jól kiépített besúgói hálózata révén elfogja a tupamaró vezetőket. A belügyminiszter bizakodó hangú nyilatkozatot tesz közzé.

Costa Gavras minden filmjében aktuális politikai mondánivalót dolgoz fel. Alkotásában az államhatalom játssza a főszerepet, az az államhatalom, amely az erőszakosságot, brutalitást, az embertelenséget képviseli. Ezeket az eszközöket leplezi le Gavras. A haladó politikai mondánivalót, krimiszertű formában, világos cselekmény-vezetéssel dolgozza fel. Magyarországon eddig két filmjét mutatták be (mindketőt nagy sikerrel). A tökéletes bűntényét, a „Z” avagy egy politikai gyilkosság anatómiáját.

A TÁRSADALOM BIZTOSÍTÁSÁRÓL MINDENKINEK

Betegségi és anyasági ellátás
Családi pótlék
Nyugellátás
Baleseti ellátás

Kapható a hírlap-írásoknál és a postás kézbesítőknél.

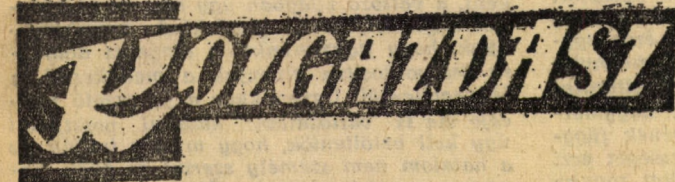
A NEPSZABADSÁG különkivadványa

Ára: 5 Ft

Megjelenik a Népszabadság „A társadalombiztosításról mindenki- nek” című kiadványa. Ebben a július elsejéig hatályba lépett, s a társadalombiztosításról szóló, 1975. évi II. törvénynek és a végrehajtás rendelkezéseinek valamennyi társadalombiztosítási ellátással kapcsolatos szabályai feldolgozásra kerültek.

A szerzők az anyagot nyolc részre csoportosították, kérdés-felelet formájában tárják az olvasók elé, közérthető, népszerű fogalmazásban.

A kiadvány 128 oldalon jelent meg, s 5 forintot áron kapható a hírlapboltokban, a hírlapíróknál.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetente a tanulmányi időszak alatt

Felölös szerkesztő:

FARKASISZKY TIBORNE
Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefón: 257-207

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Felölös kiadó: Csollány Ferenc
Készül a Szikra Lapnyomdában